

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рокъ XIV. Скрантонъ, Па., Четверъ 22-го Фебруара, 1906. Число 8.

Vol. XIV. Scranton, Pa., Thursday, February 22, 1906. No. 8

НОВИНКИ

КАЛЕНДАРЬ.

Лютый

22	Ч.	Никофора
23	П.	Порфирія
24	С.	Власія (Задуми.)
25	И.	Сиропуст.
26	П.	Мартиніяна
27	В.	Авксентія
28	С.	Олимпія

Въче въ справѣ помощи старому краеву въ выборчѣй борбѣ, вѣдбуется въ Ньюарку, Н. Дж. въ Суботу дня 3-го Марта, 1906, о пѣвъ до осьмой вечеръ въ гали Голендра, на розѣ улицъ Джексонъ и Маркетъ. На вѣче се запрашае усьѣ мѣсцевыхъ и замѣсцевыхъ Русинѣвъ —

Комитетъ.

Зъ достовѣрного жерева дождуемъ ся, що церковъ въ Майнерсвилъ, Па. записана на айриского бискупа.

Редакція вѣденського двѣтижневника „Ruthenische Revue“ оголошуе, що помимо смерти головного редактора пок. Романа Сембратовича, „Ruthenische Revue“ буде и дальше виходити — вмѣняти лише свою назву на: „Ukrainische Rundschau“ и побѣлѣшитъ свой обемъ. Буде виходити мѣсячними зошитами въ 40 сторѣвъ въ формѣ великого октавъ и коштувати буде на рокъ для Америки \$1.50. Причины, якѣ спонукали редакцію змѣнити назву, обемъ и въ загалѣ продовжати дальше издаване сего журналу е передовѣсьмъ непевиность ситуаци въ Росіи, де развуразъ грозитъ реакція, яка мусѣла бы бути доконечно виведена передъ судъ Европы; дальше се, що на вѣтъ послѣ заведенія конституціи въ Росіи, тамошнѣмъ Украинцѣмъ прийдеть ся по-ино тодѣ вести борбу на всѣ боки. Доси вся боротьба Украинцѣвъ зводила ся головню до указу зъ р. 1876; теперъ же изъ дифференціаціею политичного жита въ Росіи, ся боротьба стане больше скомплікованю. Не треба додавати, що велику ролю грае тутъ зглядъ на австрійску часть Украины, що саме зрывае ся до рѣшучои боротьбы за свое право проти шляхоцкого безправия.

Редакцію передано дотеперѣшному главному спѣвроботникови „Ruthenische Revue“ п. Володимирови Кушнѣрови. Редакція „Ukrainische Rundschau“ мѣстять ся при Salidigasse 34, Wien VIII, а админістрація при Antonigasse 15, Wien VIII, Austria.

Въ Strand Magazine зъ Лютото сего року на-

друковано про бунтъ на російскомъ военномъ кораблѣ „Патомкинъ“ зъ многими иллюстраціями и портретами автора А. Коваленка.

Въ справѣ перекладу Евангелія на украинську мову подае часоп. „Подолія“ слѣдуючу вѣстку: „Перекладъ, що друкуе ся въ московской синадальной друкарни, мавъ бути надрукованый еще передъ Новымъ Рокомъ, але запознивъ ся. Рѣчь въ томъ, що сей перекладъ редагуе подольскій архіерей Парфеній и йому прислала ся зъ друкарнѣй коректура. Задля почтового та залѣзничого страйку не можна було пересилати коректуры, то черезъ те справа троха забарилась, але всежъ Евангеліе незадовго буде надруковано.“

Справа видѣлення Украинцѣвъ Холмщины зъ рейона губерній Королѣвства польского (Конгресѣвки) и прилученія еѣ до украинскыхъ губерній, до такъ званого „Юго-западного“ краю, поступае напередъ. Якъ доносятъ „Кіевскіе Отклики“, начальникъ „полуднево-заходного“ краю выславъ до Холмщины урядниковъ Косача и Левицкого, чтобы розслѣдили на мѣсци тамошній водносини и адали йому справу. Стало ся се на припоручене міністра справъ внутрѣшнихъ.

Рѣвножъ зъ припорученія російского министерства справъ внутрѣшнихъ звернено ся до греко катол. Василіанъ у Львовѣ, чтобы тѣмъ постарали ся для Холмщины о кількохъ греко катол. священниковъ зъ Галичины въ цѣли навернення тамошнихъ людей, якѣ послѣдними часами перейшли до римо-католицизму — назадь на унию.

Въ Алегені, Па. валожили Американцѣ для имігрантовъ читальню: зве ся Вудсъ Ронъ Гавсъ. Въ читальни е такожъ рускѣ книжки и часописи.

Нападъ на словацкого попа. Минулого четверга около 8-ой години вечеръ запукавъ хтось до дверей мешканя о. Пайдучка, словацкого попа въ Фрилендъ, Па. Коли той отворивъ дверь якійсь чоловікъ ударивъ его палкою по головѣ, а опѣсля завадь ему кілька тяжкихъ ранъ ножемъ. О. Пайдучекъ мабутъ выдворѣне, нападникъ утѣкъ. Причина нападу не звѣстна.

Вомбардували плебанію. Въ литовской парафіи

въ Чикаго, Ил. вже давно бувъ непокой. Люде хотѣли знати куды йдуть жертвованій ними на костель грошѣ — а цѣпъ опиравъ ся всякой контролѣ, що допровадило въ Недѣлю 11го лютото до формальной битки мѣжъ попомъ а полиціями зъ одной а парафіянами зъ другой стороны. Попъ забарикадовавъ ся вразъ зъ шѣснацятю полісменами на плебанію, котру облягали около 3000 его парафіанъ. Парафіане бомбардували плебанію камѣнемъ и острѣлювали еѣ револьверами, попъ и полісмены такожъ стрѣляли до людей. Дотерва наспѣвши резерва полиціи на положила конецъ битвѣ, якои выслѣдокъ такий: 4 людей тяжко равеныхъ, кільканайцять пострѣленихъ, 20 полісменѣвъ раненыхъ, десятки людей арештованыхъ, плебанія сильно знищена.

10 тысячъ майнерѣвъ страйкуе въ околици Du Bois, Pa.

1.800 майнерѣвъ и хлопцѣвъ застрайкували въ Олдфордъ, Па. минулого тыждня.

Майнеры покидають майны въ Елсвортъ, Па. небезпечный задля газу. Вправдѣ компанія запровадила электричній лампки, але люде боать ся новыхъ експлозий.

Потреба 100 майнерѣвъ до Texas & Pacific Coal Co. въ Thurber, Texas. Юній майны. Углева жила 27 цѣлѣвъ.

Въ, докахъ корабельныхъ въ Бремергавенъ, въ Нѣмеччинѣ, спущено минувшого тыжня на воду найбільшій въ свѣтѣ пассажирскій корабель. Довгота корабля 438 стѣпъ, широта 54 стѣпъ а поемность 18.000 тоннъ.

Въ Портсмаутъ, въ Англіи, спущено знова на воду найбільшій въ свѣтѣ корабель военный. Называе ся „Дредноутъ“ а коштувавъ \$7,500,000.

Въ варштатахъ „Illinois Steel Co.“ въ Савтъ-Чикаго лучивъ ся тими днями великій выбухъ динамитовый, при котромъ згинувъ оденъ работникъ а сѣмъ зостало тяжко покалѣченныхъ. Люде були заняті выкопуванемъ землѣ, де черезъ неувягу полишено динамитъ. Оденъ зъ работниковъ шарнувъ лопатою по динамитѣ и въ той хвили наступила експлозия.

Минулого тыждня, въ Сіморѣ, Конн., наѣхавъ

трень на богу, въ котрой сидѣли двое людей. Жѣнка и конь убиты а мужина тяжко покалѣченный.

Заносить ся на страйкъ усьѣхъ доковыхъ работниковъ въ Бостонѣ, Масс. въ числѣ 3000, що заняті суть ладованемъ великихъ океановыхъ кораблѣвъ. Жадають подвыжки платнѣ въ 30 на 40 цѣт. ва годину работы въ день а зъ 40 на 45 цѣт. за годину работы въ ноци.

Правительство російске вѣдало американскому синдикату для будовы желѣзницъ концесію на будову желѣзницъ въ Середущей Азій, зъ тѣмъ, однакъ застереженемъ, що сей синдикатъ зложитъ \$40,000,000 яко гваранцію, що Росія буде вольно по 24 лѣтахъ вѣдкупити тѣ колѣѣ для себе.

Вашингтонское Статистичное Бюро для Сполученыхъ Державъ, оголошуе, що звычай варварского разового суда такъ зван. „линчъ“ въ Сполученыхъ Державахъ поволи зникае. Въ минувшомъ роцѣ (1905) було лише 66 случаевъ „линчу“, коли въ р. 1904 було 99. Часы за роки 1894 до 1903 були подтѣмъ зглядомъ далеко горшій, бо тодѣ на каждый рокъ припадало пересѣчно 139 случаевъ „линчу“. Та коли звычай линчования зникае, то убійства на поединку незвычайно зростають. Въ минувшомъ роцѣ згинувло насильною смертію 9.212 особѣ. Якъ сильно зростае въ Сполученыхъ Державахъ се мордоване на поединку видно зъ отсего порѣвнанія: Въ роцѣ 1881 припадавъ оденъ мордъ на 40.533 людей, а въ р. 1905 оденъ мордъ припадавъ вже на 8000 людей. Зъ сего видно якъ сильно въ Сполученыхъ Державахъ легковажить ся жите люцке.

На островахъ Гаіті вѣдкрыто великій поклады бурштину. Заявляла ся уже компанія американская, що буде його добувати. Барва сего бурштину жовта зъ вѣдмѣною въ темно-брунатне.

Вѣли невѣльницѣ. Въ мѣстѣ Росопуръ на Угорщинѣ приняла недавно мѣйска рада, на одномъ зъ своихъ послѣднихъ засѣданъ, такую безвѣстную и брутальную постанову: рѣшила нѣ менше нѣ болѣе якъ те, що всѣ служницѣ и работникѣ фабричній мають бути вѣдданы подѣ полиційный дозоръ, поддаватись полиційно-лѣ-

карскимъ оглядинамъ, а на случай якъ котра стратитъ роботу або службу, мае бути сейчасъ вышупасована за мѣсто. Еслибъ котра хотѣла вывинуты ся вѣдъ тихъ варварскихъ постановъ, мае бути засуджена на 100 коронъ кары, а якъ бы не могла заплатити, то мають еѣ замкнути до арешту...

Великанская демонстрація въ Збаражчинѣ (въ Галичинѣ). Дня 22 Сѣчня въ рѣчницю выбуху революціи въ Росіи зѣбрало ся 30.000 (трыцѣть тысячъ) народу на величезномъ майданѣ въ Новѣмъ селѣ, чтобы вѣдсвяткувати рѣчницю, коли народы Росіи станули до борбы за волю, та ухвалити свою найгорячѣйшу симпатію російскимъ революціонерамъ. Зразу староста не хотѣвъ дозволити на вѣче подѣ голымъ небомъ, але въ концѣ удало ся провѣдникамъ його до сего склонити. Народъ наплывъ зѣ всѣхъ сторѣвъ Збаражщины, а мѣжъ тѣмъ надѣ 8.000 жѣнокъ, котры установили ся були зъ одной стороны трибуны, а мужчины зъ другой стороны. Вѣчу проводивъ Яцко Остапчукъ, а реферували о революціи п. Стружъ, о положенію народу и конечности реформы п. Ивашко, о вѣчній борбѣ поневоленыхъ клясъ зъ пануючими Я. Остапчукъ. Ухвалено двѣ резолюціи: 1) 30 тысячѣ вѣче въ Новѣмъ селѣ высказуе найвысшу честь полаглымъ революціонерамъ а вразъ найгорячѣйшу симпатію теперъ борючимъ ся, и 2) зъ огляду на Галичину: зѣбранны слобують не спочати доти, доки не выберутъ загального, рѣвного, непосредного и тайного права выборчого. Резолюціи ухвалено зъ величезнымъ одушевленемъ. Се бувъ настрой такъ поднеслый, якого народъ давно не переживавъ.

Треба 50 майнерѣвъ до Vintodale Colliery Co. въ Vintondale, Pa. (20 миль вѣдъ Cresson на С. & С. дивизіи Пенсилвенійской желѣзницѣ). Стала работа, добра платня; нема страйку, гарній домы, водопроводы и т. и.

СПРОСТОВАНЕ.

П. Д. Ворончакъ пишемъ, що новинка подана въ першомъ числѣ „Правды“ зъ (Ethelbert, Man.) про те будѣтъ то тамъ за старанемъ о. Крижановского и его парохіанъ, зѣстала побудована корчма и пе-

редъ Рѣзвѣмъ торжественно отворена — е неправдивою.

ВИКАЗ ЖЕРТВ на „Народний Фонд“ в Америцѣ.

1) Scranton, Pa.

На весілю в чесного парубка Федька Меліша зѣбравъ Йосифъ Запоточный \$4.90. Жертвовали слѣдуючі: Даміан Меліш 1 дол.; Тимко Шеремета, Григорій Мрикало, Григорій Василюк по 50 цѣт.; Иванъ Карілюк, Иванъ Тарасъ, Федько Меліш, Максимъ Глухъ, Микола Хавтуръ, Йосифъ Запоточный по 25 цѣт.; Онуфрей Королишинъ 20 цѣт.; Стефанъ Меліш 15 цѣт.; Мих. Иванкевичъ, Афт. Глухъ, Петро Пайдичъ, Иванъ Чучакъ, по 10 цѣт.; Яковъ Стадніръ, Мих. Воркунъ, Филиппъ О-сінчукъ по 5 цѣт.

2) Monessen, Pa.

На хрестинахъ у Василя Сивника зѣбравъ Николай Сивникъ \$4.20.

Дай Боже здорове и многая літа народженому, Родичамъ, гостямъ и лекторамъ!

о. Иван Велигорский, секретарь.

Жертвы

на Революц. Украинскую Партію. Гр. Крайковскій зѣбравъ въ Едмонтонѣ, Алта, Канада, слѣдуючі жертвы;

Гр. Крайковскій	\$5.00
И. Летавскій	50
Д. Солянничъ	1.00
П. Рудикъ	1.00
И. Кіляръ	5.00
П. Чекалюкъ	1.00
W. B. Steward	25
H. Bowen	1.00
M. Мантискій	50
T. Ахтмишчукъ	1.00
И. Буаръ	50
A. Arving	25
J. J. Mohr	25
S. F. Mayer	1.00
W. A. Griesbach	75
G. B. O'Connor	1.00
П. Матера	25
T. Фуарчукъ	1.00
И. Бостикъ	1.00
H. Carson	1.00
J. H. Wood	25
J. Millan	25
Я. Барановскій	50
Марія Пляшукъ	50
Friend	25
П. Бонтявъ	25
С. Тополянцкіи	50
Д. Лазарчукъ	50
M. Domenio, D. Lepore, De Locig, и Vitello	1.00
A. Friend	2.00
J. S. & S.	50
Ang. Fibiger C. U.	
Store, a friend	50
B. Фербай	50
J. Quelan	1.00
F. Fitch	50

Разомъ \$32.25

Иванъ Славута 3.00

Попередно зложено 209.31

Сума загальна \$244.56

Дальшій жертвы просимо засилати ласкаво на адресу:

Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

Після 250 літ неволі.

Подаємо читателям „Свободи“ вступну статтю першого українського дневника в російській Україні „Громадська Думка“, якою сей дневник повитав українську громаду в своїм 1 числі з 1-го Січня с. р. Подаємо сю статтю читателям „Свободи“ не лише за змісту а також і як історичний документ: як проговорила вперше Україна по 250 літах своєї неволі.

Ось так звучить ця стаття:

„Справдилося! Давно сподіваний час настав... Вперше сьогодні ми прилюдно виступаємо з своїм словом. Вперше сьогодні піднімаємо і свій голос в оборону потреб і прав українського народу, його рідною мовою. 250 літ мова тая брехала потику тільки під убогою сільською стріхою, видаючи в живому слові усе тугу, змученого серця і наболілої душі, усі муки неволі, тяжких злиднів та кривди, що зазнав народ наш під „батьківською“ рукою старозаконного правительств російського. Були спроби і не раз, не два, винести народне слово з під тісної стріхи на широкі лани і прилюдно заговорити про права і потреби народу: розказати, як він живе і чого хоче, як бідує та побивається; але спроби ті заглушено з самого початку. На нас, на Українців іще менше зважали і оглядалися, ніж на інші народи в Росії, дарма, що взивали одновірцями та одноплемениками. З нами ще менш церемонилися і раз у раз накладали тяжку руку, пригнічували до долі і примушували хилитися, мовчати і мовчки коритися усякій неправді.

Разом з усіма народами в Росії витерпіли ми страшно, без краю довге лихоліття непогамованого абсолютизму; і кайдани застарілого ладу лемали і на нас однаково з усіма, хто в Росії живий був душею і міг — почувати сором на лиці своїм. Та довелось нам перетерпіти ще і такі утиски, яких ніхто не зазнав, які були нечуваною подією в світовій історії, про які і само правительством голосно говорити соромилось. Карали і у других народів письменство, та тільки тоді, коли в йому говорено щось не до вподоби вищим; у нас же катовано саме слово наше. Вже те було злочинством, як хтось пробував писати для людей наших так, як вони говорять. Навіть придуманими голосами, навіть „езоповою мовою“, що нею говорила довгі — предовгі літа ціла Росія, ми не мали спромоги до людей свого народу озватися. Правда, на вільнійшій закутку нашої землі, за кордоном, в Галичині — ми і говорити могли вільніше, та знов же голос той не завжди розходився по всіх просторах нашої України. Коли ще інтелігенція, хоч і то не без перешкод, могла з його користуватися, то до широких мас народних, він доходив тільки уривками і рідко хто з народу міг пити з того не скаламученого, цензурою неприборканого, джерела. Останніми часами вільний голос з-за кордону міцнів, роздавав ся й доходив до нас частіше, — та все таки — не міг він цілком заступити вільного письменства на Україні. І от, коли всі в Росії заговорили — ми мовчали; коли кожного народу голос підносив ся, вимагаючи кращої долі для себе — ми німували; коли кожне лічало свої сили, шикувало ся в полки й виходило на боротьбу з спільним ворогом — ми мусіли просити ся до чужої хати і чужим словом обороняти себе... Шеж бо недавно, в переддень святої волі, пролунало по всіх усядах кинуте нам без сорому — „несвоевременно!“; ще вчора ми були „без языка“, хоч усе кругом кричало проти вікової несправди і життя клекотіло скрізь, як у розпаленому горні. Навіть сьогодні ми не можемо ще говорити всього що думаємо, — не дурнож замість „Громадського Слова“ виходить в світ тільки „Громадська Думка“.

Та дарма: кригу зламаного, велика ріка народного життя виходить на широкі простори світової історії, зносячи потроху ті перетяжки, що скрізь понаставляли були на шляху до нового вільного ладу. І ми віримо, що недалеко вже час, коли разом з усіма вільними народами оновленої Росії і ми заговоримо цілком вільними устами.

Не час, може, зводити нараз усі рахунки з минулим, — їх зведе за нас історія, що й поставити свій нелукавий присуд, а ми перед нею повинні виступити свідками й постарчатися матеріалу до того праведного суду. Зараз же перед нами інша праця. Скільки оком скинуть можна — лежить безмежне поле початкової роботи на користь рідного народу. Запущені, колючим терном і бодяками порослі облоги нашої землі широко розгорнули ся перед нами; вони стогнуть, краком тяжкого болю кричать, благаючи хоч краплі тієї води живучої — праці, праці і ще раз праці над собою. Всі свої сили, всю свою енергію, усі засоби наші, на які тільки спроможні будемо, повинні ми повернути зараз на ту працю, щоб як найшвидше пішла в непамять „срамотна давня година“ і народ наш заняв своє місце в семії культурних народів цілого світу. В нову добу свого життя український народ вступає зuboжений, темний, несвідомий не то прав своїх, а й себе самого; він захищає ся під нелюдською вагою своєї долі; він по ночі блу-

дять і ні звідки собі просвітку не бачить. Час же поспішити ся на підмогу йому, час вивести його на праву путь і це наша повинність — дбати, щоб хоч тепер світило йому правдиве сонце.

Ми не маємо на думці одразу скласти якийсь універсальний рецепт на всі рани народні; ми й не думаємо, що їх усі одразу загоїти можна. Певна річ, в думках наші і способи, щоб ті думки до діла довести, живе життя внесе свої поправки, — під одні з їх підкладе нові підвалини і дасть практичне уґрунтування, з других може усуне ті або пильні часткові помилки, недосвідом та неухагою зроблені. Але одну думку й одне бажання — щоб кожна людина могла в добрі та щасті жити — ми маємо за непорушні, і сміливо, не звертаючи ні в який бік і нічим не поступаючись, простувати мемо до того, щоб те бажання велике справдилося. Всі умови життя нашого — політичні, економічні і культурні — повинні служити тільки до того, щоб людям дати щастя, щоб кожна особа людська й жила справді людським життям, та забезпечено було людське право кожному, хто тепер тих прав позбавлений.

Ставлячи собі таке завдання, ми тим самим зазначаємо вже й шлях, що ним будемо йти. На політичних вольностях, яких досягти легше, ми не можемо і не повинні заспокоїтися, бо самі вони не забезпечують народови добробуту і певна річ, не виженуть усіх злиднів з нашої землі. Приклад старших братів і товаришів наших — вільних політично народів Європи — це надто виразно показує. Користуючись з благ політичних вольностей та культурних здобутків, ми повинні ті блага повернути на те, щоб на землі нашій запанувала правда і справедливність в людських відносинах, щоб на віки минула ся усяка кривда, однієї людини над другою, щоб згинув визиск і вся та неправда, ворожнеча та інше лихо, що слідком за ними йде. Політичні вольності для нас — то тільки стежка — правда, єдина стежка, неминуха — до того майбутнього устрою, коли „врага не буде, супостата, а буде син і буде мати, і будуть люди на землі“ — як писав колись Шевченко. За політичними оновленнями мусить йти оновлення інше — соціальне та економічне і мусить бути скасовані і останні позначки того поділу на „білоручок“ та „чорноробів“, який за наших часів таку ще велику силу має. Ми віримо, що це оновлення піде своїм невпинним ходом; ми хочемо вірити, що провадити меть ся воно шляхом мирної боротьби, перетворившись на спокійну еволюцію людських відносин. Конечна ліквідація сучасного капіталістичного укладу не повинна коштувати цілій людськості і нашому народови й жадної зайвої краплі крові людської.

На Україні не ми перші висловлюємо такі думки і не ми перші проводимо їх в життя. Ми мали багато попередників, що працювали, скільки могли, над тим, що й нам зараз лежить на душі. З самого зародку свого українське письменство, що служило в ті часи чи не єдиним способом праці для народу, виставило щиро-демократичні й поступові домагання; програма Кирило-Мефодієвського братства, вогнене слово Шевченкове, праця Драгоманова і новітніх робітників духа на нашій ниві — всі вони обстоювали демократизм, волю, освіту, рівність і щастя для всіх людей і народів. І хіба тим тільки і щасливіші ми од своїх попередників, що — є надія — зможемо говорити без тих крайніх перешкод, які їм раз у раз на заваді стояли й приспівляли їх творчий дух, примушуючи часто давати сили свої не туди, куди народня робота кликала.

Помянімож на дорозі нового життя „везлим, тихим словом“ тих працівників борців, що полягли, не дождавшись нових часів, згадаймо з пошаною тих, що поперед нас орали вбогу рідну ниву і положили міцні підвалини до нашого національно-громадського відродження, й життя своє несли в жертву рідному народови. Земля їм пером і вічная пам'ять в серцях українського громадянства!

Помянувши славних покійників, привітаймо також усіх живих товаришів наших, що голублять тіж самі думки, які нас гріють. Зашлім привіт і всім чужомовним та чужоземним працівникам, що йдуть до тогож ідеалу, яким світить та сама зоря волі, правди і справедливості. Серед нас вони знайдуть нових щирих прихильників і помічників свого великого діла.

З такими думками йдемо ми на працю; з такими надіями вступаємо в нову добу нашого життя — наш шлях прилюдний. Не легкий це мусить бути шлях. Кожен ступінь на йому доведеть ся здобувати, може, тяжкою боротьбою, що і тепер вже на перших ступнях, починає даватися в знаки. Та дарма — боротьба мусить бути, бо і все життя складається з поки з боротьби ворожих елементів: шеж бо міцно і дужими лавами стоять ті частини громадянства, для яких користно обороняти теперішній лад. На боротьбу очий ми не заплісуюємо. Ми не хочемо завчасу ні передіювати власну силу, ні поменшати силу ворогів наших. Але ми маємо в руках і могутню зброю — віру в справедливність нашого діла, живе слово й незадажену думку, працю щирю та підпору всіх однодумців.

„Все минеть ся, одна правда zostanie ся“ — і чуючи правду за собою, ми твердо й певно йдемо на важку, але святу працю, для добра нашої занедбаної землі та її безталанного народу.“

В чім наше лихо?

Вінніпег, Ман., Канада.

В недавніх числах „Свободи“ п. Стефанік розписав про тутешніх Русинів, та так, що з того виходить, що тут нема жадного руху, ні іскри життя між тутешніми Русинами — що було, те упало, а що є — не варта нічого, та і оно має і мусить незадовго упасти. Правда, що п. Стефанік девчому говорить щирю правду, та в деяких місцях відходить від неї. Чи він робить се з несвідомості, чи злости, чи набравшись політикерської манії, думає, що робить з нереконання — не знаю. І так говорять про піянство, про упадок читальнів, Народного Дому, та я сего другий раз повторяти не хочу. Нехай собі перегляне попередніх кілька дописей п. С., кого се може інтересувати.

Перше всего, які були причини упадку Нар. Дому, читальні і пр.? Звичайно самі організатори. Они або не були свідомі своєї роботи, брались до організації не подумавши гаразд, а що вже наперед привязували до свого діла великі надії, тож по першій недоведеню тратили духа і все упало. Причиною упадку могла бути власна користь, яка часто робить чоловіка політикером, народолобом, а коли сподівана користь не приходить, все зникає. Дальше що може спричинити упадок організації, то брак витревалості, брак певних сталих засад, на котрі організатори опирали ся і які моглиб дістати признание у членів організації. А буває, не раз, що і доброму і тямучому чоловікові щось не удасть ся, бож кождий чоловік, як і кожне найліпше діло має своїх ворогів, та він не тратить духа і починає наново, набравши досвід з попередного, з новою надією і силою. А де наші організатори: Народн. Дому, штору, читальні, де гроші зібрані на Нар. Дім?

Все упало і они самі упали. А з такого виходить велика шкода для народу. По кождій такій катастрофі нарід понадає в зневіру і щоби не бути знов ошуканим не вірить потім найліпшому. Хто заручить, що і сей новий провідник не „утіче“, як давнійші заставивши усіх в дурнях. І хочби се була справа чи сто партійна, прецінь цілому народови уділяєсь сором за се. А у нас була, а може є і нині такі. Се все у сто разів гірше повинен знати п. Стефанік, набравшись тільки гіркого досвіду, та перебувши тільки переображень, що не всякому доводилось того зазнати.

Про К. Р. Н. Союз говорить п. С., що Союз се інституція о. Гури. Правда, що о. Гура є председателем

Союза, але чи тому се вже его? Чи може о. Г. зробити з Союзом, що хоче? Прецінь кожну справу Канад. Союза рішає не сам о. Г., але всі члени, що складають виділ. Він жадуєсь, що его, яко негреко-католика не прийнялиби... Хто ему се казав, кого він питав — не знаємо. Треба було когось іншого запитати. А тепер нехай подумає кождий, чи така бесіда п. С. не викликає зневіри в народі? Чому маємо руйновати самих себе? Кого вибрано до уряду Союза, чи не нас, чи не одиниць з народу? Тоді се наше — не церковне! А дехто так думає. П. С. хоче видіти нараз щось великого, великий огонь, як за давніх часів... А чому п. С. бодай такого брацтва не оснував, як теперішнє наше.

Не оден п. С., а багато було і є таких, що думали в однім дні сотворити щось великого, тай нічого не робили. Брак витревалості, зневіра за першим неповеденем, брак свідомості, особистий інтерес, може найбільше, та всякі інтриги наших „патріотів“, були причиною скорого упадку всего, що колись починалось. Нині Союз товариство молоде і не обнімає еще великого числа Русинів, але се еще не значить, що оно нічого не варта. Прецінь ми его заснували для нашого загального добра і від нас зависить его істнотане.

Що до піянства, то п. С. має слушність, але всеж годі приписувати его власне всім тим, які „бють півкопи поклонів...“ По моїй думці найбільше пють самотні, що або нежонаті, або полишали жінки в краю, яких не має що вязати, котрі хочуть захити free country. Такі малу вагу привязують до релігії, до церкви, до поклонів, если они свої особистої чести, свого людского достоїнства не шанують. Дарма тут винувати священника, не допоможе рівнож, коли признаємо релігію річею приватною. Ціака не то, що священник, а і полісмен і корт і сміх від пиянства не відведе... На сю тему поговорю ширше другим разом.

Що до Союза, то річ має ся ось як: Кан. Руско-Народний Союз, се товариство не церковне, а світське. Союз приймає кождий зорганізований відділ без взгляду на релігію. Отже хто хоче належати до Союза, мусить вже належати до брацтва. Наше тутешнє брацтво св. О. Николая складаєсь з самих католиків, а не католиків не приймає. Та еслиб ті, що не суть католиками зорганізувались в брацтво, Союз їх прийме не питаючи про релігію. Розумієсь, що кождий член мусить бути честний, тверезий і т. д. Приймає ся від 2 до 45 літ.

Вступ до Союзу платиться 1 долар, місячна вкладка 50 ц. До братства вступ 1 долар, місячна вкладка 25 ц. Союз має виплатити по смерті так по мужеві, як і жеві, також дає допомогу в разі каліцтва, невилічимий хворобі і пр. Ціль братства давати допомогу в разі слабости... Незадовго, коли статистика будуть надруковані, оголосимо докладніше. — Так отже на слухаймо тих, що раді розруйнувати все, що не она збудовали. То суть звичайно люди, що кричать, не щоби добре зробити, але щоби люди на них дивилися. Тільки краку багато, а роботи мало.

Член Союзу.

„Крутить хвостом“!

Під таким заголовком написав протоєрей Товт статтю в 3-ім числі „Свѣта“, де набазіграв різних пасквилів своєї мудрости, і дуже „геройно“ накидає на Українців ніби „спаситель Росії“ і „русскаго“ народа. Що ему далося зловати кільканайцятро темних людей на свою „витку“ і пише їм байочки, а вони кивають головою, дивлячись на его ковапак і думають, що він справді такий сильний „спаситель“ як виглядає; що часом зобачить в церкві трохи людей та думає, що вони „руські“ (і при тім кричить: „только людей есть, чому колекти не платят“), то вдаєсь йому, „що Вукраїнцев в них нет“.

А хтож там ходить як не Українці? А деж там Москаля вдіблеш в Вилсбєрах? Що ему услугують пару угорських Русинів і пару Лемків — то правда, але якж се Москалі? А зі західної Галичини там вже не здіблеш нікого, ані з російських Українців. Бо як галицькі так і російські хоч часом зайдуть до церкви помолити ся, то не до його церкви. Бо і якжеж їм слухати о. Товта, котрий не знає ніякої мови, ані по російськи, ані по українськи. По російськи знає „что“ і „как“, то всього — два слова, а решта, сама паламарщина: трохи з церковного, трохи з анших славянських мов, як зі словацької, ну і конечно з мадарської, бо і якжеж би без неї — не дурнож мадарський піп. І так прийшов нарід темний з краю і нема кого щоб дав йому провід. Русинів же в Вилсбєрі пару тисяч, а не мають ані одної читальні, а газет і книжок також не читають, бо не знають звідки дістати. А протоєрей Товт „поучає“ людей, щоби читали газету, як то він каже „Світ“, а ні — то брошури які сам роздає, прим. „Гдѣ искати правду“ ним самим написану. Той, хто подавить ся на тую брошуру, той єй кинє, бо вона написана, як Москалі кажуть, неможливою „табарбарщиною“, то є тою мовою, яку протоєрей Товт вміє. Він не дбає ні о що, тільки коби лише як най-

більше людей перетягнути на православіє. Та ще накидає ся в своїй статті на нашого поета Шевченка, ніби Шевченко був-то якимсь підлим чоловіком? Шевченко тягнув Русинів до братерства, до любови, до згоди, не так як ренегат Товт, що лише єє ненависть між Русинами. По Шевченкові пам'ять по вік не загине, а по Товті останє хіба що лиха слава тай і тоді ще будуть його пам'ять проклинати. А ще накидає ся Товт на революційну Україну, а властиво на „Свободу“, що збирає датки на „Рев. У. Партію“. „Свобода“ збирає датки для визволення з кутів бідного народа, а не для своєї похвали або на шкоду поневоленому народові. І не силє до сего нікого. Не так, як протоєрей Товт, що збирав на війну як лише почала ся та голосив в церкві, щоби люде дали „на ранених братов“, та як люде виходили з церкви, то поставив двох людей в дверях з копиками щоби гроші кидали, а коли ніхто нічо не дав і люде вийшли, то Товт зачав верещати аж му піна з рота текла „по что-сьте отвори-ли обі половини дверей, та люди вшигкі вийшли, бісто нич не дав“! І такий наганяч московський, що навіть московської мови не знає: сьміє ще накидатись на „Р. У. Партію. і на „Свободу“!

Вилсбєрський мешканець.

ДОПИСИ.

З Newark, N. J.

Дорогі Братя Русини! Ми в Ньюарку, Н. Дж. заклали братство під покровом сьв. О. Николая і нема ще місяця, а вже вступило в то братство по више 30 членів, котрі о безпечили своє жите на час прикрих хвилях в слабости. Також вступило з того братства багато до „Союза“, та я, як щирій Русин, кличу до вас дорогі братя, не відтягайтесь зі вписом з дня на день, бо ніхто не знав і не буде знати, коли прийде на кого крестик! Замість занести той кроваво запрацьований цент до салону і з своїми крайнами, кумами підперати бару, ліпше забезпечитись на лиху годину, вписавшись до братства, бо можете захоріти акурат тоді, коли одного цента заощадженого не будете мати при собі. І вірте мені, що тдї ті ваші приятелі від салону відрежуть вас, а ви без опіки будете гинути. Неоден вже казав до мене: єй нащо мені дурно гроші видавати, еще побуду 2 або 3 місяці тай іду до краю! Але не знаєте, що вас в кожній хвили чекать, що може за годину з вами бути. Пам'ятайте на смерть, пам'ятайте если маєте родину в краю, на „Союз“. Грошадно вступайте до братства і до „Союза“. Та не забувайте при тім на науку. Закладаймо всюда

„читальні“ і учім ся. Нехай нас народи не мають за худобу, або за невилічників. І боронім свого народу всюда! Не відкажім своєї помочи, коли будемо відбували мітинги і для тих бідних Русинів в нашій Галичані, де тепер така важна хвиля наступає при виборах, може і ви, крайне, не оден з вас верне коли до краю, а як ні, то має там свою рідню. Та най тій рідні буде лекше. І знаймо всі тое братя, що не тра великих жертв, але найдрібніші жертви центові дадуть велику поміч нашим братьям в старім краю. Складайте жертви і відсилайте їх на моні-ордер виписаний на ім'я А. Sharshon до Rev. J. Velyhorsky, 25 Chestnut Str., Yonkers, N. Y.. Прочіть при всяких нагодах своїх крайнів о жертви і зробить се щиро, охотно і сьміло. Не даймо ся ворогам під ноги взяти. Скиньмо вже раз тое ляцке ярмо з себе! Будьмо самі собі опікунами! Твердо станьмо в тій справі і нехай той лях знає, що є ще і в Америці Русин, що дбає о свій нарід і чужих на чужині тую кривду яку терплять його братя в краю.

Іван Кецо.

Зь Elizabethport, N. J.

Въ Недѣлю, дня 4 ютого с. р., лучила ся невелика пригода въ нашомъ мѣстѣ. Два Русини піли въ однімъ жидовськомъ салонѣ и попили ся до нестями. Розуміє ся, що при такихъ оказіяхъ не обійде ся безъ сварки, а дальше не треба вже й казати. Війка, процесы, криміналь и тимъ подобній „благодати“... Такъ стало ся и зь двома згаданими Русинами. При пиятицѣ посварили ся мабуть, а коли опісля ишли до дому черезъ мостъ, трутивъ оденъ другого зь моста и позбавивъ життя. На другій день наїшли его неживого підъ мостомъ. Нещасний не належавъ мабуть до жадной руской організації и полишивъ жену безъ найменшого средства до життя. Ось вамъ уривокъ зь історіи нашого народа въ Америцѣ. Що заробить, то пропе, до рускости не почуває ся, просвѣты не хоче, до організації рускихъ не належить, а гине оденъ зь руки брата, а другій на шибеници або въ криміналь. Сумній вигляды, коли такъ дальше поде.

Ще одно мавемъ написати. Доси я не вѣривъ поговорцѣ, будто бы нашій дѣвчата въ Нью-Йорку романсували та волочили ся зь жидами, але теперъ переконавемъ ся наглядно. Передъ кількома днями заходжу счужайно до одной нашої дѣвчини въ Нью-Йорку и застаю у неї жидика, котрий заливає ся до неї, що ажъ ну. Розуміє ся, що й она водилася емъ такимъ самимъ, не звертаючи навіть уваги на мене. Се спонукало мене сказати їмъ,

що то не гарно, та думайте, що то помогло? Де там! Дѣвка еще й обрушила ся на мене та хотѣла бити. Ся дѣвчина, то моя крайнка и поки що не хочу виявляти єї имени, але здѣлаю се, коли не уоправить ся.

М. Зигманз.

З Holyoke, Mass.

Про щож тут писати? Пі! пі, і на воловий шкірі не списав би всего, що в нашім преславнім Голіоку діє ся. А особливо о статніми часами малисьмо тут пару випадків канібалізму, а що канібалізм в двайцятім столітї видав би ся ласкавим читачам не правдоподібним, протого волю о тім і не писати. Впрочім щож се може читачів нашої „Свободи“ обходити, що тут Мазур оден другому в „bitce“ відієть кавалок уха, або носа? От хоробрий нарід і „kwita“. Поза тим нового тут нема нічого, хіба се, що робота тут тепер іде добре; особливо на ткачів таке в тих сторонах запотребоване, що і віддихнути „босове“ не дадуть порядно, женуть фабрики день і ніч.

По кількох майже літніх днях, котрі малисьмо тут перед недавнім часом, нас тупив такий мороз і сніжняця, що годі і носа на двір вистромити.

То теж і не дивота, що помислові Голіокчане винаходять щораз то инші способи, щоб якось огрітись.

І так старші на нашій славетній Олівер улици купують угле та дерево, щоб яко тако огрітись, бо з морозом не „ппас“. Натомість молодші женять ся оден по другім, мотивуючи тим, що в дѣйку тепліше як самому... га, може і мають рацію?

Братство сьв. Івана Хрестителя, котре з'організовалось тут минушого року, розвиваєсь надсподівано добре. Русини, як виразивсь оден з наших членів, „тягнуть ся до організації, як риба до матні“.

Так, так, братя Русини, лучім ся, організуймо ся, а передовсім пресвѣцаймо ся, а дасть Бог, що і в голіоцькій Руси в віконце засьвітить колись сонце.

Михайло Беля.

З Sagon, Pa.

Послухайте братя, яке лучило ся мені нещастє. Прийшов недавно, пізно ввечер, до газди Івана Купчика, у якого я є на борді, якийсь волоцюга і попросив ся на ніч. Казав що є близьким крайном газди, родом з Загіря в Галичані і що недавно оженив ся і купив собі грате за \$70, а що бракло йому ще \$20 то післав жінку до єї вітця — і тепер, поки ще не урядив ся в своїй хаті, просить щоби його переночували. Газда згодив ся, газдиня дала йому повечеряти і всі лягли спати. На другій день рано пішли бордінгери і газда до роботи а той незнакомий ще лежав. А як вже нікого не було в дома лише сама га-

зданя у кухні — встав він і пішов до шанди до хлопських лахів по ключик і з ключиком далі по куферках. Але в куферку не було грубих грошей тільки \$5.40 і зегарок за \$7. Він то взяв і зійшов на діл. Там саме варила газдиня воду і понесла єї корові. Тож він зараз і скочив до сінника, а там були мої гроші — \$100.00, які я дав в переховок газді, бо саме тепер вибрав ся до краю. Взяв він ті гроші і пішов на гору по ковт. Газдиня власне вернула зі двору тай дивить ся — його нема вже в кухні. Щось майнуло їй підозріле через голову тай глянула до шафи чи суть там дрібні гроші. Гроші були. Та той незнакомий схопив вже з гори, натягав на себе ковт, та держав в зубах капелюх — та так і зійшов і пішов з хати. Газдиня скочила ще до сінника — шукає за грішми, а грошей нема. Наробила крику, полетіла до телеграфу тай на діпо, і до мужа до майнів, та все на нічо. Злодій як пішов в лїс то як камінь в воду. Та й я так і лишив ся без моїх грошей! Та я вас остерігаю братя, абиьсте не дали ся й ви так піддурити і не приймали кого будь до себе на ніч. Він взяв крім грошей ще й книжочку банкову, щоби міг нею виказати ся, як прийде знова де до кого на ніч. Та книжочка є з The National Bank, Shamokin, Pa. In account with John Kupchuk. А також взяв ще много ресітів — тож щоби ніхто не дав ся йому окламати. І прошу вас читателі „Свободи“, если би де той злодій з'явив ся, то прошу мене о тім повідомити, а дістане добру нагороду. Єін є низького росту і дуже чорний, а на пальцях носить жовті перстеві. Літ буде мати 20—25. Адресуйте до John Korchuk, Sagon, Pa. Я називаю ся

Гнат Коній.

З So. Chicago, Ill.,

Burn Side.

Доншу Вам крайне, що коло нас робота іде добре. Є дві карпати і платять не згірше — лейброви на 9 годин \$1.50, а фаховому робітникови \$2.00. Нас Ру-

Болѣе 30 лѣтъ
всѣмѣрно-извѣстный
„ЯКОРНЫЙ“
ПЕНЬ-ЭКСПЕЛЛЕРЪ
Д-р Гихтера употребляетъ пень
наилучшее средство отъ
ревматизма, подагры, про-
студы, ломоты
и прочихъ болѣзней.
Во избѣжаніе поддѣлокъ съдѣдуетъ
обращать вниманіе на фабричный
знакъ „ЯКОРЪ“.
Складки по 25 и 50 Сts. продаются
во всѣхъ аптекахъ и въ складѣ
FAD. RICHTER & Co.,
215 Pearl St., New York.

синів ту мало — ледви 35 душ, а перед роком і одного Русина галицького не було. Церков є аж на Вайдинг Indiana і дорога до неї коштує нас пів долара. Всі ми Русини, що ту є, походимо з Галичини, з повіту Сяніцького і є всіх нас 12 фамілій, і всі ми, дякувати Богу, здорові і працюємо.

Юрко Бурдинь.

Зь Лемківщини.

У насъ теперъ зима дуже неприємна. Снѣгу багато не є, лише по лѣсахъ, а по ровнинахъ то все вѣтры забирають до голои землѣ. Снѣгъ, дощъ, зь вѣтромъ а потімъ морозъ. Ледѣвки всюда, якби на ставахъ, длятого що дощъ зь снѣгомъ а заразъ вѣтеръ и морозъ. Зь того виходить таке, що и не знаєшь, якъ собѣ порадиити. И гандлярѣ на се кривдуютъ ся, бо худобу але переганяти ярмарку на ярмарокъ — самі лєды по дорогахъ. А вѣтры такъ сильні, що чоловіка на силу зь дороги на фосу нажене, або таки на мѣсци на землю звалить, якъ яке підрубане дерево. Найбѣльша заверхуха була на Йорданьскій Свѣта, коли вѣтеръ перекидавъ людьми — якъ снопами по полю.

Роздѣле 26 го Сѣчня.

А Пиль.

Хочете знати
коли припадає яке свято
и т. и.,

то чому не купите собѣ
Календарь?

Лишь 25 центѣвъ.

Пишѣть на адресу:
SVOBODA,
Box 353, Scranton, Pa.

Читайте, що каже Дрѣ Ландесъ:
Я маю найбільшу практику въ Сполученныхъ Державахъ, Канадѣ, Мексико и Полудневой Америцѣ.
Черезъ 20 лѣтъ я лѣчивъ Але сли можешъ бути вы-
лишь слабости иущинъ. лѣченный, я тебе вылѣчу.
Лѣчу лишь иущинъ. Що небудъ тобѣ долгате
Але и вылѣчую ихъ. скажи або напиши менѣ.
Вылѣчу каждый выпадокъ Хоробы иѣхура и почоевъ.
до якого ся возмѣну. Хоробы крови и шебры.
Безъ є не до вылѣченя не Утрата памяти.
беру ся до него. Утрата нукескомъ силы.
Оли не можешъ бути вылѣ- Утрата животности.
ченный, скажу тобѣ во- Лѣчу безъ боли, не вздер-
тверто. жу ю воду працѣ.

Що року лѣчу тысячѣ людей.
Роблю сотки операций що мѣсяца.
Вылѣчу та дома, сли не можешъ прійти до мене.
Панятай: Порада особиста або листовна даромъ.
Оли еси хорый зайти або напиши до
DR. LEONARD LANDIS,
140 E. 22nd St., New York, N. Y.

„SVOBODA“

(LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 208 Linden Str., Scranton, Pa.JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished
on application.Entered as second-class matter July 16
1903 at the post office at Scranton, Pa.
under the Act of Congress of March 3,
1879.**„Свобода“**газетный для русского народа в
Америке и орган „Р. Н. Союза“,
выходит по четвергам в Четверг
и пятницу.В Америке на 12 месяцев... \$ 00
До старого года на 12 месяцев... \$2.00
В Америке на 6 месяцев... \$1.00Галичане могут замовляти „Свободу“
через Книгарню Шевченка ул. Театральна
ч. 1, Львов.Оплачивать газету треба все-
гда с горы.Гроші треба посылати вь регистриро-
ваный лист, або через экспресовый, або
почтовый money order (мюни ордер). Мо-
ney order, то в картонку, которую достанете
вдѣ почта або агента на экспресовомъ
офисѣ, пошлите намъ, бо безъ того мы не
можемъ грошей достати.

Адресъ:

„SVOBODA“

Box 353,

SCRANTON, PA.

Уто хоче, чтобы его адресъ змі-
няти мусить подати намъ, кромѣ
многого, такожъ свой старый адресъ.**Чи буде страйкъ?**Такое питанье завдають
собѣ не лише около 600-
000 майнеровъ, які пра-
цюють при мягкомъ и твер-
домъ углю, але многі дру-
гі люди, що мають зъ май-
нерами якъ-небудь зносины.Якъ звѣсно, переговори
майнеровъ зъ компаністами
вѣдъ мягкого угля скѣнчи-
ли ся нѣчимъ, зъ чого вы-
ходило, що при мягкомъ
углѣ буде страйкъ. Мимо
того вь часописяхъ чимъ
разъ частѣйше появляють-
ся звѣстки, що заки те-
перь обовязуюча угода
скѣнчить ся (1-го Цвѣтня),
компаністы зъ майнерами
якъсь зойдуть ся и може
полагодять свои непорозу-
мѣни мирнымъ способомъ.
Сего можна тымъ больше
сподѣватись, що компані-
сты не мають богато мягкого
угля на складѣ, що страйкъ
не забавка и не лишь май-
неры, але и компаністы
тратять на томъ міліоны
тай, що вь разѣ за-
гального углевого страй-
ку могутъ застрайкувати
такожъ вѣдъ, що наладову-
ють, вылавдують, и пере-
возять угле.Выгляды на мирне пола-
годжене непорозумѣнъ мѣжъ
компаністами а майнерами
вѣдъ твердого угля значно
подѣпились. Минулого
тыжня, 15 го Лютого, зой-
щились вь Нью-Йорку пред-
ставителѣ майнерской Ю-
ни вь представителями
компаністовъ на нараду.
Вже самъ той фактъ, що
компаністы явились на мі-
стингъ вказуе, що е мож-
ливѣсть полагоды, що они
хотятъ вь майнерами пого-дитись. Майнеры предла-
жили жаданя, які уложила
спеціальна майнерская комі-
сія вь Вилксбери, Па., а
именно:1) новой угоды, 2) змі-
ны дотеперѣшного мирово-
го суду на три мировы су-
ды для каждого округа (1,
7 и 9); вь каждомъ судѣ
засѣдалобъ по два компа-
ністы и два майнеры; 3)
подвышки о 10 центовъ на
доллярѣ; 4) полагодженя у-
сѣхъ теперѣ истнующихъ
непорозумѣнъ; 5) 8 ми го-
динного дня працѣ и 6) под-
вышки для тихъ, що ро-
бятъ компанічну роботу.Пѣсля вѣдчитаня тихъ
жаданъ, майнеры выбрали
зъ помѣжъ себе 7 людей и
компаністы 7. Тихъ 14 лю-
дей мають зойтись сего
тыжня и обговорити сѣй
справы. Правдоподобно
майнеры не будутъ наста-
вати, абы компаністы при-
няли вѣсѣ ихъ жаданя а бу-
дутъ вдоволени, если ком-
паністы згодять ся бодай
на декотры зъ нихъ. Вь
разѣ, если компаністы бу-
дутъ склонны до згоды,
майнеры скличуть ще разъ
конвенцію майнеровъ твер-
дого угля, котра мусить
приняти або вѣдкинути у-
слови згоды.Такъ sprawy стоятъ те-
перь, але що будучность
може принести — годѣ вга-
дати. Певна рѣчь, що нѣ
майнеры нѣ компаністы не
бажалибъ собѣ страйку.
Майнеры хочъ бы навить
зѣбрали на зтрайковый
фондъ 5 міліонѣвъ долларѣвъ,
якъ урадили, то тихъ гро-
шей и такъ не стало бы имъ
на довго, а компаністы бо-
ятъ ся такожъ втраты. Ми-
нулого страйку втратили
вразъ зъ желѣзничными ком-
паністами около 200 міліо-
новъ.Тутъ годить ся ще ска-
зати, що Доленъ, прези-
дентъ пітсбургского углево-
го дистрикту, почавъ бор-
бу противъ президента Ми-
чела, выступавъ проти
страйку и т. п. Майнеры
его дистрикту зѣбрали на
конвенцію, хотѣли его ски-
нути зъ уряду, але вѣдъ
взявъ на нихъ вь судѣ
„инджонкшенъ“. Дехто ка-
же, що Доленъ подплаче-
ный компаністами, бо и-
накше не починавъ бы сѣй
борбы якъ разъ теперъ,
коли вѣсѣ майнеры повинны
выступати згѣдно якъ о-
дѣнь мужъ.**Кілька слівъ правди.**Дивно мусить посторон-
ному чоловікови виглядати
що газета „Свобода“ до-
писей з Канади має біль-
ше чимъ зі Сполученихъ Дер-
жавъ, а рѣвночасно довіду-
вати ся, що в ній нема
жадного духового житя. Чо-
му се такъ?На се в части відповівъ
т. І. Кунъ в своїй дописѣ
у „Свободѣ“ ч. 51. а я, жи-
ючи вже 9 літ в Канаді
и знаючи добре тутешні
обставини, можу хіба ще
більше сказати. Виную
тутъ передовсімъ вѣсѣхъ патрі-
отичнихъ провідників ру-
ского народа в Канаді без-
взгляду на переконаня по-
літичні и релігійні. Рускийнарідъ вийшов з Галичини
мало освідомлений тож и
слухавъ тутъ першихъ лі-
пшихъ провідників, які по-
пали під руку. А тим про-
відникамъ більше ходило о
долари чим о нарідъ и пе-
реконаня їхъ були лишъ
лапкою на легковірнихъ.
Зрештою и ті переконаня
після потреби змінювало
ся, якъ перенешену одіжъ.Найбільше насъ розбили
роздори релігійні. Старо-
краєві бискупы не присла-
ли для тисячівъ руского на-
рода ані одного руского
попа, тому заопікували ся
нашими душами и напими
долярами католицкі Фран-
цузы. Але не вѣсѣ Русины
годили ся на сѣю опіку, и
такъ повставъ першій роз-
дор. По довгихъ клопотахъ
приславъ графъ Шептицкий
Жолдака, аби погодивъ насъ
із Французами, але він не
погодивъ, лишь взявъ купку
долярівъ и пішовъ собі. Не
погодивъ нікого и незабу-
тий Заклинський. Він бувъ
рѣвночасно и за Римомъ и
противъ Риму, якъ хто хотівъ,
тожъ однимъ вінъ подобавъ ся,
другимъ нѣ, такъ що ажъ по-
зивали ся и били ся черезъ
него. Покористали зъ того
православні батюшки, прес-
бтеріяне, методисти, бап-
тисты. Скораставъ и п. Ге-
никъ. Ставъ посередникомъ
міжъ пресбтеріянами а на-
шими людьми, а пресбте-
ріяни сипали долярами
каждому, хто умівъ їхъ зло-
вити. Та на згѣду такі не
заходило ся. Отже аби ще
більша кваша зробила ся,
прийшли з Галичини Ва-
силіяни із сестричками, а
противъ нихъ висунувъ ся якъ
спідъ землі всесеннійшій
Серафимъ и повикроплювавъ
на поцѣвъ бывшихъ пресби-
теріанськихъ агентівъ (крімъ
рівноапостольского Геніка,
котрый Серафимови пома-
гавъ а в кулакъ зъ него сѣм-
явъ ся), и дяківъ и взагалі
письменнихъ, котрі могли
заплатити 50 дол. Коли
Серафимъ накропивъ кілька-
десять цѣпівъ, тоді визнач-
нійшій зъ нихъ дали ему лавъ
пасъ и проголосили ся
незалежними. Тутъ и вер-
шокъ релігійного роздору.Католики, православні,
серафимці, независимці и
протестанти водять ся за
чуби и не хочуть порозумі-
ти, що то всеъ пусте, що
чоловікъ якої будь релігії
може бути добримъ або злимъ,
а сварки релігійні роблять
попи лишъ на те, аби здо-
бувати собі якъ найбільше
прихильниківъ а тымъ и до-
лярівъ. Звѣстно, що в му-
тній воді рыба ловить ся.
Зъ тої то причини такий
Вінніпег, що в иншихъ об-
ставинахъ одной церкви для
него за богато би було, у-
держуе 5 церковъ; а кілько
поцѣвъ зъ тихъ церковъ жие?Такі відносини виробили
у насъ задля марного доли-
ра патріотичні провідники
на поли релігійнімъ.Ані разъ не красне по-
писали ся патріоты, що
організували сѣвѣнці това-
риства. Т. І. Кунъ дуже
гарно и делѣкатно описуе в
агаданій дописѣ, які то чу-
да діяли ся в читальняхъ,
сгорахъ и народнихъ домахъ.
Патріоты просто краликнижки и гроші и безлично
шахровали людей, котрі
імъ вірили. Таке діяло ся
не лише у Вінніпегу, але
майже у вѣсѣхъ товариствъ у
Канаді, де тілько яке за-
кладало ся. Для приміру
натякну хотѣ би про „У-
країнське Братство“, котре
Генікъ закладавъ ажъ у Ка-
ліфорніи в тій ціли, аби
(якъ говоривъ декому) по-
збути ся з Канади людей,
котрі могли би ему колись
шкодити. Яко основатель
виславъ до Каліфорніи (у
теплій клімат) охочихъ до
фармерской комуністичной
спілки, що навить певнихъ
статутівъ не мала, а доти
братчиками опікувавъ ся,
поки не знищивъ їхъ мате-
ріально, а відтахъ якъ середъ
води їхъ покинувъ. Змѣнивъ
погляди. Мабуть такъ само
змѣнивъ погляди і Ціхоцкий,
що заложивъ компанічний
сторъ и втік з чужими грѣш-
ми. А такъ поступають собі
и другі подібні патріоты,
якихъ діла звѣстні в Канаді
каждому. Тому и не диво,
що нарідъ не хоче и слуша-
ти тихъ людцѣвъ, бо знае що
всѣмъ нимъ опікують ся ли-
ше для своєї власної ко-
ристі и радше воліе вже
хотѣти би и коло склявки за-
бавити ся, чимъ давати свій
гірко-зароблений грѣшъ па-
тріотичнимъ дурисѣвѣтамъ, що
лишъ обсуджують насъ по
газетахъ якъ піяківъ, розбиш-
ківъ, недбалицѣвъ и дурнівъ.
Хіба дуракомъ треба бути,
аби іти тамъ де його обду-
рять а бодай зганѣблять
и обсудять.Чогожъ намъ треба? Намъ
треба людей з чистим сум-
ліннямъ и з чистими руками.
Патріотівъ, що насъ обду-
ряють, шахрують, обмовля-
ють, роблять межы нами
сварки за поцѣвскі борода
и реверенди, патріотівъ, що
за капіталістичні гроші ма-
люють намъ сѣвѣнцѣвъ Lau-
rierівъ та иньшихъ нагана-
чівъ ліберальнихъ чи консер-
вативнихъ; патріотівъ, що за
Юдини сребренники пере-
хваляють намъ Канаду, якъ
би ми в ній не жили та єї
не знали, такихъ патріотівъ
красне обманати якъ лихо-
го, а старатись організува-
ти ся самимъ. А річъ певна,
що міжъ такимъ працюватимъ,
ощаднимъ и добродушнимъ
народомъ рускимъ найдуть
ся ще люди, що сумлінно
и честно насъ попровадять
по дорозі поступу и зрів-
нають насъ з народами, що
жиять навколо насъ. Зло не
е вічне а правда побідити
мусять.

Василь Сиротюк.

Редакція „Свободы“ не
бере на себе одѣвчально-
сти за повыше статью, и
радо удѣлитъ голосу уся-
кому хто схоче дещо до-
дати чи пояснити повыше
написане.**Величавѣ вѣче Русинѣвъ
у Львовѣ.**Дня 2. Лютого с. р. вѣдъ
було ся у Львовѣ всекрає-
ве руске народне вѣче, яке
своею чисельностію и пова-
гою перейшло всякій вѣча,
якій коли небудь и де не-
будь вь Галичинѣ дотеперъ
вѣдбували ся. Явило сянадъ 40 тисячъ вѣчови-
ковъ. Цѣла велика площа
на Высѣкомъ Замку и збѣчъ
горы набитѣ были прибыв-
шими на те вѣче зъ усѣхъ
повѣтовъ схѣднои Галичи-
ны людьми. Було се справ-
дѣшне море людцѣвъ го-
ловъ, середъ котрого вири-
нали то ту, то тамъ, высо-
ко надъ головами людцѣми
таблицѣ зъ написами зъ я-
кихъ повѣтовъ поприходили
люде. Не бракувавъ нѣ о-
дѣнь повѣтъ!Вѣче розпочало ся о 11
год. передъ полуднемъ а
отворивъ його Д-ръ Кость
Левицкий. Пояснивъ яке
значѣне має мати отсе вѣ-
че. Має воно бути протес-
томъ цѣлого руского наро-
ду вь Галичинѣ проти його
покривдженя и неволѣня
на його рѣднѣй землѣ. Зга-
давъ и за Русинѣвъ, що
жиять за кордономъ, на
Украинѣ — де рѣвножъ по-
встали міліоны поневолено-
го украинского народа до
борбы за волю. И якъ тамъ
за кордономъ силою прито-
чено самоволѣю и проби-
то лучъ конституційнымъ
свободамъ, такъ и тутъ спо-
лучена и свѣдома маса хлѣ-
боробѣвъ встае до сего, що-
бы и собѣ добути широке
право політичне, гѣдне воль-
ного народу, и однимъ мо-
гутнымъ кличомъ зывае:
Дайте намъ загальне,
рѣвне, безпосередне и
тайне право wyborче!По Д-рѣ Левицкомъ за-
бравъ голосъ Д-ръ Євгенъ
Олесницкій, якъ головний
референтъ и вь приступ-
ныхъ а ядерныхъ словахъ
представивъ значѣне и ва-
гу загального, рѣвного, без-
посередного и тайного пра-
ва wyborчого для Русинѣвъ.
Опѣсля перейшовъ по по-
рядку усѣхъ способѣвъ, якихъ
ханають ся Поляки, чтобы
заповѣдженая австрійскимъ
правительствомъ wyborча
реформа вийшла зъ крив-
дою для Русинѣвъ, — заста-
новивъ ся довше надъ про-
ектованими зѣ стороны По-
ляковъ такими штучками,
якъ нерѣвнѣйшій подѣлъ вы-
борчихъ округѣвъ, плураль-
ность голосѣвъ (чтобъ хлѣпъ
и робѣтниківъ мали лише по
одномъ голосѣ, а пань по
три и чѣтыри голоса) и т.
д. штучками, якими хотять
Поляки унеможливити Ру-
синамъ, щобъ вони могли
выбрати вѣдповѣдне число
своихъ послѣдовъ, и вь кѣнци
вѣдбавъ зѣбраныхъ, чтобы
добре уважали на заходы
Поляковъ и були готовѣ вь
рѣшучѣй хвилѣ силою вѣд-
перти тѣ заходы.По Д-рѣ Олесницкомъ
привѣтавъ зѣбраныхъ име-
немъ робѣтниківъ Семенъ
Вѣтикъ — горячою промо-
вою, яку зѣбраніи прийняли
гѣрмкими и довготрѣваючи-
ми оплесками. Се вѣче, ка-
завъ вѣдъ, е найліпшимъ
доказомъ вашої зрѣлости,
вашої політичної свѣдомо-
сти. Пановане розпаномѣ-
нои польской кліки буде
мусѣло скоро скѣнчити ся.
Та широка реформа wybor-
ча прийде — бо прийти му-
сить, — а тоді и вымете во-
на тихъ плягунѣвъ поль-
скихъ, що стались помѣстѣю
для людей. За се ручать и
мѣйскі робѣтники! А якъбы хитрѣсть польской пла-
хты и ихъ прихвѣстѣвъ
польскихъ демократѣвъ ма-
ла взяти на хвилю нерхъ,
то тоді по мѣстахъ галич-
ныхъ и поза Галичиною по-
чуютъ таке „землетрясенѣ“,
що вже нѣчо ихъ не выра-
туе! Бѣсѣдникъ пограду-
ловавъ рускимъ хлопамъ,
що змогли ся на таке ве-
личавѣ вѣче и закончили
свое привѣтане сильнымъ
окликомъ: „Нехай жие у-
країнскій народъ!“По нѣмъ забирали голо-
сѣвый рядъ бѣсѣдниківъ
хлопѣвъ Павло Лаврукъ зъ
Испаса, котрый зывавъ,
чтобы проти заходѣвъ про-
тивниківъ протиставити си-
лу, и кликувъ: дайте намъ
права, бо якъ не даєте, то
мы самі собѣ ихъ возьме-
мо! Дальше Анна Дмитрикъ
зъ Гайвѣвъ подѣ Львовомъ,
Пилипъ Вовкъ, рѣвножъ зъ
Гайвѣвъ, Дмитро Буцъ зъ Ку-
товъ, котрый вказувавъ на
хлопску солідарность и бой-
коть яко одинокѣ средства
въ борбѣ зъ всякими гно-
бителями, — вь кѣнци Гри-
горій Петричка зъ Печенѣвъ,
Михайло Грѣмъ зъ Глѣща-
вы и Григорій Юськевичъ
зъ Бѣрѣрки. Крѣмъ хлопѣвъ
промавляли еще Д-ръ Ки-
рило Трильовскій зъ Коло-
мыѣвъ, о. Стефанъ Ониске-
вичъ зъ Хищевѣвъ, котрый
сказавъ, що коли дотеперъ
вело передъ вь борбѣ ду-
ховенство, то вѣдъ теперъ,
коли вже народъ прозрѣвъ,
вѣдъ самъ повиненъ взяти
вь свои руки свою долю,
и цѣле руске духовенство
повинно находитись вже
не на передѣ хлопѣвъ а
поручѣ зъ ними. Вь кѣнци
поддано подѣ голосоване
рядъ резолюцій вь справѣ
введеня загального, рѣвно-
го, безпосередного и тайно-
го права голосованя — які
зѣбраніи прийняли одноголо-
сно гѣрмкими оплесками и
вѣче замкнуло горячою про-
мовою Льонгина Цегельско-
го, котрый вказуочи на и-
сторичну хвилю, яку пере-
живае теперъ украинскій
народъ по обохъ берегахъ
Збруча, зывавъ до органі-
зації и солідарности вь по-
ступованю усѣхъ вь важкій
борбѣ зъ спѣльнымъ про-
тивникомъ. Зъ тисячѣвъ
грудѣвъ залунали теперъ мо-
гутнимъ хоромъ украинскій
имны „Ще не вмерла У-
краина!“ и „Не пора Мо-
скалеви и Ляхови служити!“
И народъ почавъ густою
лавою аходити зъ Замкової
горы до мѣста. Вь мѣстѣ
розставлене було ко вѣсѣхъ
площахъ войско, та народъ
неробивъ собѣ нѣчо зъ не-
го а зъ пѣснею вь устахъ
проходивъ улицями — поки
не смеркло ся. Вѣдтакъ вѣ-
чевики розѣхали ся до-
мѣвъ.Такъ вѣдбуло ся се ве-
личавѣ вѣче, якого ще Га-
личина не запам'ятала. Бу-
ла се величавая манифѣста-
ція Русинѣвъ, яка нагляд-
но засвѣдчила, якъ сильно
станувъ цѣлый народъ за
своимъ провомъ и що не
такъ вже легко дасть вѣдъ
кому небудь доплати ного-
ми його права!Коли москвофілы довѣда-
ли ся, що „Народна Рада“

скикує на 2. Лютого до Львова віче, поспішила ся й ихъ „Русская Рада“ скликати на той самъ день и зъ тою самою програмою своє віче до „Народного Дому“, очевидно въ той цілі, аби часть людей, що пойдуть на покликъ „Народной Рады“, перетягнути до себе. И справді рано въ день віча по вулицяхъ мѣста водбувавъ ся неначе торгъ на селянскій думѣ: москвофільскій агітаторы увихали ся мѣжъ селянами, закликаючи ихъ не на Высочій Замокъ, а до „Народного Дому“.

Ухвалено резолюція, подобній до резолюцій українського віча на Высочій Замку.

Вѣсти зъ Украины.

Теперь, коли въ цѣлої Росіи лютує урядъ, начебъ хотѣвъ показати передъ свѣтомъ, що такі ще вонъ годенъ щось зробити, що має ще силу, якої йому бракло передъ Японцями, и разъ у разъ бере въ полонъ, правда — не чужинцѣвъ на поля битвы, а така своихъ горожанъ, изъ своихъ таки, російскихъ сѣлъ та мѣстъ — на Украинѣ, якъ и усюды на „богоспасемой“ російской землѣ, настало „военное положение“. Арешты, шибеницѣ, забороны вѣчъ и часописей зъ одной стороны — бомбы и револьверовъ убійства зъ другой — отсе що й доходить до насъ въ газетарскихъ вѣстяхъ изъ-за моря, чимъ заповнені усь російскій часописи, чимъ и заповнені листы, якій доходятъ до насъ воль нашихъ земляковъ зъ Украины, та въ Москвы и Петербурга. Въ слѣдуючомъ числѣ „Свободы“ подамо нашимъ читателямъ подрѣбнѣйшій вѣсти про те, що дѣе ся въ самій Росіи, теперь же хочемо познакомити нашихъ читателей хочъ зъ чимъ важнѣйшимъ зъ того, що дѣе ся на Украинѣ.

Що Киѣвъ вѣщо лѣпшого якъ Москва и Петербургъ, тожъ такъ само якъ тамъ, такъ само и ту, арешты, шибеницѣ и т. п. не сходять зъ дневного порядку. Про се вже дбає поліція. А щобъ вона справно въ томъ всѣмъ поводиля ся, то киѣвскій губернаторъ розсилає до всѣхъ начальниковъ киѣвской губерніи циркуляръ, въ котрѣмъ наказує, „щобъ усь начальники поліції киѣвской губерніи переглянули добре усю зброю у своихъ подчиненныхъ, и якъ де у кого зъ полицейскихъ покаже ся зброя негодяща, сейчасъ перемѣнили ея на нову, и доглядали, щоби револьверы у всѣхъ подчиненныхъ були все набиты и мали потрібне число патронѣвъ, а шаблѣ, щоби були на остро выточены. Дальше взымає, щоби старали ся, щоби подчиненны разъ вразъ вправляли ся въ цѣльномъ уживаню зброи“.

Кромѣ сего выдано по усь Украинѣ наказы зъ Петербурга, щоби вѣского

не падати и за найменшъ провинны, або хочъбы навѣтъ за саме подозрѣніе — сейчасъ арештувати. Отже почало ся нагонка, якої те Украина не знавала. Начальники тюрьмы въ Кременчузѣ повѣдомивъ остаточно поліцію, щоби болѣше не посылали въ тюрьму арештованныхъ, бо тамъ вже сидить толькѣ людей, що годѣ вже болѣше помѣстити. То само, якъ доносить „Одесск. Новости“ зайшло и въ тюрьмѣ въ Полтавѣ. Въ Тирасполі, не стало вже мѣста для новыхъ арештованныхъ, и нанято приватный будинокъ въ мѣстѣ, котрый й перероблено на борзѣ въ тюрьму и посаджено тамъ новыхъ „присельцѣвъ“. Въ Прилуцѣ и въ прилуцкомъ повѣтѣ поарештовано усьхъ лѣкарѣвъ, и теперь въ цѣломъ повѣтѣ и въ мѣстѣ нема кому лѣчити хорыхъ. Людей огорнула розпука и рѣшили внести подане до начальника, щоби выпущено лѣкарѣвъ. Колижъ почали люде збирати подписы до поданя, начальство казало поарештувати усьхъ, що збирали подписы. Якъ въ прилуцкомъ повѣтѣ, такъ само и въ богатыхъ повѣтахъ полтавской губерніи нема кому лѣчити хорыхъ, бо и тамъ рѣвножъ поарештовано усьхъ лѣкарѣвъ и фелчерѣвъ.

По при арештованю, водбуває начальство разъ по разъ ще й домовіи ревизіи, у кожного, хто чимъ небудь выдавъ ся начальству подозрѣлымъ. Не минає се, розумѣе ся, и редакцій усьхъ поступовыхъ часописей. Вынятіи суть воль тихъ ревизій лише часописи „чорносотенцѣвъ“. Та ту доходить вже начальство до справдѣльной бѣсноватости. Недавно суджено въ Полтавѣ редактора закрытой урядомъ газеты „Южное Слово“, за рядъ „провинъ“ о якій оскаржила його цензура. Судъ увольнивъ редактора, не могучи добачити у него нѣякихъ провинъ. Та поліція вѣщо собѣ зъ сего не робила. И якъ привезла його зъ тюрьмы до суда на розпразу, такъ и водвезла його назадъ въ тюрьму, поимомъ, що судъ його уневѣривъ.

Та и сего ще, усьхъ тихъ звѣрствъ урядови мало. Вонъ же конче мусить показати, що має „силу“, и що не дасть себе поклати... Воль чогожъ — „неповѣдомая Росія“?.. Арештовъ и шибеницѣ ще мало. И помимо того, що незадовго мають водбутися выборы до „Государственной Думы“ — казакъ усюды по Украинѣ зборѣ, зъ выимкою зборѣвъ „Союза русскаго народа“, що стоить за ненарушимостію „самодержавія“.

А въ томъ усьмъ помагає йому, якъ усе, православна духовна старшина — епископы и консисторіи. Теперь, коли усе на Украинѣ рушилось до нового житя, и скрозъ по Украинѣ розвѣлась жива струна українського народного

вѣдродженя, котре захоплює и придавлене дотеперь нисте украинське православно духовенство — зорвалось мовъ опарене православно духовне начальство, и зъ цѣлою заплѣстю кинулось на всѣхъ зъ подвладного йому духовенства, у кого збудилась совѣсть — и накладе на нихъ разъ у разъ кары, поддає ихъ подъ церковный судъ, та проганяє ихъ зъ занимаемыхъ ними дотеперь мѣстъ. Харковскій примѣромъ архіепископъ, звертає ся зъ письмомъ до консисторіи зъ оскарженіемъ, що деякій харковскій священникъ „самовольно скликають зборы, на якихъ смѣркують усякій питає зъ бѣжучою хвилѣ и пынуть резолюціи воль харковского духовенства“. Архіерей грозить, що „коли священники и надальше осмѣлять ся щось подобне робити, то вѣзвѣ ихъ подъ церковный судъ“ — а якъ се не поможе, то воднесєсь до синоду, щоби ихъ усьхъ выключити зъ харковской епархіи. Дальше, поддавъ усьхъ тихъ священниковъ, що брали участь въ зборахъ, подъ доглядъ консисторіи и благочинному. А тихъ знова, що водзвали ся, щоби знесено въ Росіи кару смерти, воддавъ до слѣдства и заборонивъ имъ на часъ слѣдства водправляти службу Божу. — Та се дѣе ся не лише въ окнѣй харковской діецеіи — а усюды по Украинѣ. Въ Мачукахъ (у полтавской губерніи) прогнано прим. зъ парафіи за тѣ-жъ самы „злочины“ о. Андрія Геращенко.

За симъ усьмъ иде заборона украинскихъ газетъ, якій въ чѣмъ небудь не змогли поліції догодити. И такъ одескій генер.-губернаторъ заборонивъ выдавати, на часъ поки въ Одесѣ триває выимковый станъ военный, „Народную Справу“; въ Лубнахъ, полтавскій губернаторъ заборонивъ тижневникъ „Хліборобъ“. Киѣвскій губернаторъ заборонивъ, рѣвножъ на часъ поки триває выимковый станъ военный, продавати на улицяхъ и кіоскахъ поодиноки числа гумористично-сатиричного украинск. тижневника „Шершень“. Та се не минуло и російскихъ газетъ — и разомъ зъ украинскими заборонено на часъ военного стану выдавати російскихъ газетъ: „Кіевскіе Отклики“ (въ Киѣвѣ), „Понедѣльникъ“, „Современная Жизнь“ и „Телеграфъ“ (въ Одесѣ), „Полтавщину“ и „Полтавскій Работникъ“ (въ Полтавѣ), — и продажу поодинокихъ чиселъ по улицяхъ гумористично-сатиричныхъ газетъ російскихъ въ Киѣвѣ: „Свободный Смѣхъ“, „Сѣкира“, „Забілка“, „Фонарь“, „Девятый Валъ“, „Волшебный Фонарь“ — а въ Одесѣ: „Гудокъ“, „Сигналъ“, „Вампиръ“, „Буреломъ“.

На щастє, се вѣского не водстрашило, и на мѣстѣ забороненныхъ газетъ повстали новы. И такъ, на

мѣстѣ „Хлібороба“ почала выходити, яко дальшій тягъ його, „Хліборобська Справка“, на мѣстѣ „Кіев. Откликовъ“ выйшли „Кіев. Отголоски“, на мѣстѣ „Полтавщины“ выйшло „Полтавскѣ Дѣло“, на мѣстѣ „Полтавского Работника“ — „Полтавскій Колоколь“ и т. д. Кромѣ того появилъ ся дальшій рядъ новыхъ украинскихъ часописей. Въ Харьковѣ почала выходити часопись „Слобожанщина“, а кромѣ того появилъ ся тамъ же тими днями друга украинська часопись, яку буде выдавати харковский „Общество Грамотности“. Въ Одесѣ знова появились два украинскій дневники: „Вѣсти“ и „Нова Украина“, а в Киѣвѣ новый дневникъ „Праця“ и мѣсячникъ „Українське Бжільництво“. Въ Москвѣ зате, почавъ выходити украинскій дневникъ „Україна“ зъ тижневнымъ додаткомъ „Зоря“ и мѣсячникомъ „Хата“, а въ Петербурзѣ — сатиричный дво-тижневникъ „Ціпъ“. Кромѣ сего украинскій артист-маляръ Розвадовскій, звѣсний организаторъ вандрѣвной народной выставки образовъ, ладить ся выдавати новый украинскій літературный, ілюстрованный Журналъ.

Кромѣ чисто украинскихъ газетъ выхадить ще цѣлый рядъ новыхъ газетъ въ двохъ мовахъ, украинскій и російскій, якій выдають Украинцѣ — для Украинцѣвъ и для Москвлѣвъ, котрыхъ має ся обзнакомлювати російскими статями зъ потребами и вымогами украинского народа. Такъ прим. въ Лохвицѣ, выхадить „Свобода й Земля“, въ Прилукахъ „Прилущина“ и т. д. Рѣвножъ киѣвскій журналъ „Кіевская Старина“ почавъ друковати ся зъ новымъ рокомъ по украински и по російски. Теперь идуть заходы про те, щоби выдавати въ Петербурзѣ оденъ великій органъ Украинцѣвъ въ російской мовѣ, якимъ познакомлювано бы усь народности живучій въ Росіи зъ психологією украинского народа, його потребамы економичнымъ и культурнымъ и политичнымъ вымогами Украины.

На поли просвѣтнѣмъ и артистичномъ рѣвножъ не прорыває ся робота, доказомъ чого товариства „Просвѣта“, якій закладають ся по всѣхъ майже болѣшихъ мѣстахъ Украины. Въ Каменці Подольскомъ засновано артистично-промыслову школу, въ якій учать попрѣ російской и украинского мовою. Въ школі той учить ся 72 хлопцѣвъ. На украинской мовѣ учать Григорій Лебичакъ (зъ Коломиѣ въ Галичинѣ) — керамики, Иванъ Семеновъ (зъ Печенѣжина, рѣвножъ въ Галичинѣ) — гуцульского рѣзбарства, дидека. Розвадовскій — рисункѣвъ и артистичного малярства, Лосевскій — исторіи, а А. Розвадовская — географіи и писаня. Въ Киѣвѣ знова отворено сего мѣсяца въ мѣсцѣмъ му-

вѣе старинностей и штуки Выставу домашно-го украинского промысла (килимарства, гончарства, вышивокъ и т. д.) и украинской т. зв. „прикладной штуки“, то є артистичныхъ виробѣвъ предметѣвъ домашнего урядженя на украинскихъ народныхъ мотивахъ. Въ Одесѣ отворено при „Южно-русскомъ музыкальномъ драматическомъ Обществѣ“ водрубный воддѣль украинскій, якій має выставляти на аматорской сценѣ лише украинскій штуки, — а въ Киѣвѣ заложено украинскѣ филгармонічне товариство „Воля“, катрый має займатися розвоємъ украинской музыки и уряджуванемъ украинскихъ концертѣвъ.

Якъ бачимо, бѣснова тѣсть російского уряду, що радбы, щоби усь проявы нового житя на Украинѣ придусити въ самыхъ першихъ його початкахъ — до нѣчого путного для него не доведе, и вонъ хочъбы й чого вже хапавъ ся, дальшого розросту у украинской думки не спинити. Разъ выбила йому година смерти и йому вже не воджити — и не спинити йому того широкого розмаху украинскѣмъ водродженю — зъ якимъ зорвавъ ся до красшого житя такъ довго мученый нимъ народъ.

Що чувати въ свѣтѣ.

Мѣжъ Австро-Угорщиною а Сербією выбухло послѣдними часами непорозумѣнє, яке, якъ не полагають його чимъ скорше въ якій мирный способъ — грозить въ недалекой будущности новою заверхою на Балканѣ. Якъ вѣдомо, Сербы вывозять шо року до Австро-Угорщины миліоны безрогъ, а зате австро-угорскій фабриканты засыпають Сербію своею тандитою. Черезъ се въ Сербіи не могъ розвинути ся промыселъ, бо австро-угорскѣ тандиты все робила сербскому промыслову велику конкуренцію. Тому Сербія и оставалась все бѣдною, а вѣдѣнскій и угорскій пахтраѣ выпасали свои животы на сербской нуждѣ. Будучи бѣдною, Сербія не могла оплачувати усьхъ державныхъ выдатковъ и мусѣла все заповжати ся. Зъ сего користали австро-угорскій капиталисты-банкиры, и постарали ся, шо Австро-Угорщина наперла на Сербію, щоби вона у нихъ пожичала на великій проценты грошѣ. Та Сербы якійсь часъ се зносили, а теперь не стало вже имъ терпцю — и задумали вызволити ся зъ подѣ опѣки Австро-Угорщины. Въ той цілі уловили ся зъ Болгарією, шо воль теперь сербскій безроги, сушеній славки и пшеница будутъ безъ цды и по зниженѣй тарифѣ ити черезъ Болгарію до черноморскихъ болгарскихъ портовъ а зъ водтамъ вже впрѣсть до заходной Европы, зъ поминенемъ Австро-Угорщины. Кромѣ того, у-

ловили ся, шо будутъ собѣно будувати колѣи и вѣщати себе взаимно у промыслѣ и торговлѣ. Се, розумѣе ся, дуже неподобало ся австро-угорскимъ капиталистамъ, и вони наперли на австро-угорского министра справъ заграничныхъ, щоби тойже допровадивъ доконечно до розбитя ту Сербско-Болгарскую умову. Та вѣ Сербы вѣ Болгары не хотять того и водгрожують ся, шо якъ Австро-Угорщина не лишитъ ихъ въ спокою, то вони ще вѣ зъ иншой дутки заграють. Се непорозумѣнє мѣжъ Австро-Угорщиною же не залагоджене — а якъ воно скончить ся — подамо другимъ разомъ.

Робѣтники въ англійскомъ парламентѣ. Подчасъ послѣднихъ выборовъ до парламенту робѣтники взяли сильно до политичной акціи и выбрали 43 робѣтничихъ пословъ, мѣжъ якими є также оденъ соціалистъ. Мѣжъ выбранными є 14 майнерѣвъ, 2 машинистѣвъ, 3 друкѣровъ, 2 ткачѣвъ, 3 водливачѣвъ, 2 будѣвничихъ кораблѣвъ, 2 колѣйничѣвъ, 1 боднаръ, 1 літографъ, 2 столѣарѣвъ, 1 швецъ. Решта зъ другихъ фаховъ.

Японія обьяла вже управу Корей, яку заняла въ часѣ войны зъ Росією. Генеральнымъ президентомъ Корей зѣставъ именованный маюкізъ Іто, котрый и водплывъ вже зъ Токіо до Сеулю, столицѣ Корей.

Въ парламентѣ японскомъ въ Токіо интерпелювавъ проводникъ поступовди партіи Оіші министра войны Терахі-о-го, чи не думаетъ японское правительство наперти на Англію, щоби вона, яко новы союзникъ Японіи, зреорганизувала свою армію, бо та армія, яку теперь має Англія є до нѣчого, и Японія зъ такого союзника нѣчо не прииде. Министръ Терахі заявивъ, шо зробить се при найблизшой способности. Въ Англіи въ насѣдѣдокъ сего почали много розправляти по часописяхъ о англійской арміи, и приишли до осуду, шо армія англійска дѣсно за слаба. Потвердивъ се навѣтъ англійскій министръ войны.

Щожъ до японской военной флоты, то правительство рѣшило побольшити ея о 400.000 тоннъ. Скоро японское правительство доконає сего, то тодѣ японская военная флота буде другою зъ ряду насильнѣйшою флотою въ свѣтѣ.

Календаръ „Просвѣты“

єсть однимъ зъ найкращихъ и найбогатшій змѣстомъ, зъ богато ілюстраціями, єсть необходимый такъ для каждого фермера якъ и робѣтника. Цѣна его водповідно до обѣму невелика, бо лишь 50 цнт. Адресуйте:

Ruska Knyharnia,
Box 128, Scranton, Pa.

Цѣнники всѣхъ церковныхъ и свѣтскихъ книжокъ поспіаємо на зажаданє.

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1904—1906.

- Головний { КОНСТ. КИРЧОВЬ, 140 Essex Str. Jersey City, N. J.
- предсѣдатель { С. ЯДЛОВСКИЙ, Box 76, Jersey City, N. J.
- Головний { АЛЕК. ПАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.
- секретарь {
- Головний {
- касирь {

Ихъ вступники:
Мѣсто-предсѣдатель.....С. Митренко OLYPHANT, PA.
Заст. секретаря.....Иос. Кузьмичий BALTIMORE, MD.
Заст. касира.....А. Яковичъ MC ADAM, PA.

Радий:
А. Валивский.....St. Louis, Mo.
А. Семанский.....Trauger, Pa.
К. Кобанъ.....Olyphant, Pa.
А. Сорока.....Plymouth, Pa.
Иванъ Парлякъ.....Terryville, Conn.
Ив. Сомко.....Jessup, Pa.

Ихъ вступники:
Ив. Поспанко.....Mc Adoo, Pa.
Нив. Домбровский.....Eleanor, Pa.

Контрольна комісія:
О. А. Улицкий.....Ansonia, Conn.
Мих. Турковский.....McKees Rocks, Pa.
Ив. Воргачъ.....Mt. Carmel, Pa.

Головний організаторъ:
о. Н. Подгорецкій Box 543, South Fork, Pa.

Вступайте до Союза!

„Союзъ“ — одинокъ руско народна організація въ Америцѣ.

Принимае членовъ вѣдѣ 1 року до 45 лѣтъ житя.

Вступне послѣ лѣтъ.

Мѣсячне вѣдѣ 25 до 70 центовъ на мѣсяцъ.

СОЮЗЪ ПЛАТИТЬ:

Посмертне за мужа \$600.00,
Посмертне за жѣнку \$300.00,
Посмертне за дѣти вѣдѣ 15.00 до \$300.00.

Въ разѣ утраты: а) обѣхъ очей нѣтъ або рукъ \$600.00,
б) одной руки або ноги \$200.00,
в) одного ока \$100.00.

Сли отецъ родины въ шпитали божевольныхъ, Союзъ платитъ що року родинѣ \$100.00.

Хто хоче вступити до Союза, муситъ вписатися такожь до братства, яке належитъ до Союза.

Важне для П. Н. Секретарѣвъ Р. Н. Союза.

Повѣдомляю разѣ на все, що всѣ грошѣ належачи до касы Р. Н. Союза посылае ся такъ: на money-order-ахъ або чекахъ выпи-сые ся имя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше такъ выписанный money-order або чекъ не посылае ся до Голо-в. Касіера, але вразѣ зъ выказами до Голов. Секре-тара. Головний секретарь опѣсля вѣдѣсалае ихъ до Голов. Касіера.

С. Ядловскій,
Голов. Секретарь.

Рухъ въ вѣдѣлахъ Р. Н. С.

БРАТСТВО

св. АА. Петра и Павла въ Glen Lyon, Pa., вѣдѣль Р. Н. Союза 27, буде принимати въ мѣсяцѣ Февруару 1906 новыхъ членовъ за половину вступного.
Микита Сѣйчакъ, предсѣд.,
Лешко Фринко, секретарь,
Данько Габера, касирь.

БРАТСТВО

св. пророка Іліа въ Mahanoy Plane, Pa., вѣдѣ. Союзу 28, бу-де принимати новыхъ членовъ въ мѣсяцѣ Февруару 1906 безъ вступного.

Ст. Гричишинъ, секретарь.

ОГОЛОШЕНЕ.

Братство св. Іоана Крестителя, п. 96 Р. Н. Союза, в Питсбургу, Па., повѣдомляе всѣхъ членів, що в наслідокъ ухвали мѣтипу з дня 28 Януара с. р. кождий членъ має безусловно явити ся і бути присут-ним на мѣтинѣ днѣ 25 Февруара в гали під 127 McKean улицы, Савт-Сайд. На мѣтинѣ мають по-становити ся дуже важні рѣшеня для розвою братства, похорон, у-брана і т. д.

Котрий з братів не появить ся без достаточной причины, буде на-ранный після статутів.

Урядъ братства:

Іван Баган, предсѣдатель,
Петро Лепак, касирь,
Ізирор Костюк, секретарь.

НА РОЧНОМЪ

мѣтинѣ Братства св. Іоана Крестителя въ Scottdale, Pa. вѣд. 36 Р. Н. Союза выбрано слѣдую-чий новый урядъ: Петро Гула, предсѣдатель; Теодоръ Фешъ, заступ-никъ пред.; Стефанъ Коваль, се-кретарь; Михайл Пѣнковскій, заст. секр.; Миколай Зорила, касирь; Ілько Коваль, заступникъ касіера; Стефанъ Мѣлянъ и Василь Зозуля, контролеры; Михайл Шведа и Михайл Оватъ, опѣкуны хорыхъ; Стефанъ Заперачъ, дверникъ.

Стефанъ Коваль, секретарь.

ПОВѣДОМЛЯЮ

Бр. Усп. Пр. Богор. въ Alleg-heny, Pa. вѣдѣль Союза 56, що днѣ 11-го марта вѣдѣуде ся три-мѣсячный мѣтинѣ. Кождый членъ має явити ся о 1-ой годинѣ по пол. въ гали. Если котрий не я-вить ся, буде мусѣвъ заплатити 50 цент. кары. Суть важні спра-вы до полагожденя, якихъ не мо-же урядъ самъ порѣшити, а всѣ члены мусѣтъ бути. Прото най кождый явить ся. Разѣ на три мѣсяцѣ може кождый прийти на мѣтинѣ.

За урядъ братства
Герляхъ Петро.

ОГОЛОШЕНЕ.

На основѣ ухвали з дня 24. Грудня 1905 року, подае ся до вѣдомости всѣмъ членамъ Братства св. Арх. Михайла в Elmira Heights, N. Y. вѣдѣль Союза 8. що днѣ 25. Лютого, с. р. вѣдѣбуде ся квар-тальный мѣтинѣ.

Комитет.

Подяка.

Передъ 80 роками цер-ковъ въ Роздѣль была ма-терною, але оубола стала філіяльна. Зъ той причины 10 лѣтъ тому стали нашъ селяне старати ся о особ-ного священника и складати грошѣ на руки епископа въ Перемышли, яко фун-душъ для особного свяще-ника. Знанный многимъ чи-тателямъ Василь Бубнякъ наибѣльше причинивъ ся до сего своими трудами. Еше въ роцѣ 1894 збиравъ въ Америцѣ жертвы на цер-ковъ. Грошѣ сколектованъ зложивъ на руки епископа въ Перемышли, а що оста-тними часами сколектовавъ то певну часть зъ того давъ на церковъ, бѣльшу часть на сказанный фундушъ. До сего часу зложено на фун-душъ 18.000 коронъ або де-

вать тысячь злр. Вже та-сума мала бы выстарчити яко фундушъ особному свя-щеннику для Роздѣля, тем-часомъ подвышено платню священникамъ взагалѣ въ нашомъ краю, протое му-сятъ Роздѣляне докладати до сказаного фундушъ. Не-одень зъ читателей поми-слить, якъ то може бути, абы напередъ грошѣ скла-дана а потому зъ такимъ трудомъ позискати свяще-ника, то мусите любіи бра-тия знати, що тутъ кождый священникъ має быть забес-печеный, тожь якъ хтось хоче мати священника то муситъ такую суму властямъ зложити, абы процентъ вѣдѣ той сумы одповѣдавъ плат-нѣ священника. Вправдѣ и власти мають обовязокъ часть додати до такого фун-душъ, але то знаете руске а Русинъ не по ихъ воли, то нѣтъ грошей на такую цѣль. Полякамъ дають не-малый сумы, а Русинъ якъ-хочетъ мати священника то-най собѣ самъ платитъ. У насъ еше темнота, маемо мало послѣвъ рускихъ, то и правды нашої нѣтъ. На-шій Русины тутъ и саміи себе кривдять: наприкладъ, въ Роздѣль зъорганизовано школу публичну, то треба було немало нахлопотати ся зъ людями, абы ся у-спокоили, бо протестовали противъ школы, кажучи: я маю 70 лѣтъ, выгаздовавъ ся хотий и читати не зна-ю, а теперъ на такой тяга-ри натыгае. Хто хоче ся учить, най иде до мѣста, а въ селѣ не треба школы и такихъ тягарѣвъ. Отже такъ, любіи читатели, якъ Ляхъ каже: Rusin азъ ро-rodziny matru. И правду сказавъ, бо мы, Русины, за-все позаду. Правда, не всѣ люде однаковы. Маемо и мы въ Роздѣль люде е-нергичныхъ, що дають дат-ки на добру цѣль, абы бу-ла просвѣта и добробытъ въ селѣ.

При томъ всѣмъ складае громада Роздѣле сердечну подяку священникамъ въ А-мерицѣ, що подпирали Ва-силя Бубняка въ часѣ ко-лектованя на церковъ и по-выше сказанный фундушъ, а и всѣмъ жертводателямъ. Боже заплатъ за подане по-мочи нашому дѣлу, най Богъ благословитъ вашъ труды.

Роздѣле, 27. Сѣчня, 1906.

Михайл Млинаръ, начальникъ,
Анд. Пижъ.

Надѣслане.

Зъ Jersey City, N. J.

(Вѣдѣль на допись зъ Brook-lyn, N. Y. помѣщену въ нью-йорской „Казетѣ“ з дня 25-го Сѣчня 1906 р., а подписану Ва-силемъ Ковалемъ).

Сей господинъ, чтобы збогатити нью-йорску казе-ту въ бѣльше пакквильвъ, приложивъ еше вязанку своей подлоты до сего пак-ки, яку „казета“ пустила въ свѣтъ, чтобы невинно сплюгавити мою честь якъ предсѣдателя „Руского На-родного Союза“, а такожь честь невинного човѣка, о. Подгорецкого, котрый сотками миль вѣдѣдаленый вѣдѣ нашої справы цер-

ковной, и працюе для сво-ей парафии.

Коваль каже, что видѣвъ мене въ церкви, якъ я стоявъ на передѣ якъ жов-нѣръ и розглядавъ ся, не укланувъ при перенесеню св. дарѣвъ, что я не вѣрю у Бога и що я говоривъ, что човѣкъ не має душѣ. Усе те подла ложъ, про-що, думаю, могутъ посвѣд-чити священники, котри ме-не знаютъ ближе зъ моего поступованя и характеру, якъ такой подлецъ госпо-динъ Коваль, котрый може самъ належитъ до якои секты поганьской. Всѣ зна-ють, что я жертвую щедро на всѣ цѣли релігійны и на церковъ, въ чѣмъ нѣко-ли не вырѣнае менѣ та-кой Коваль. Що Василь Ксваль подлый брехунъ доказуе и сей фактъ, что той самый В. Коваль ба-бравъ своего часу плѣтки въ нью-йорской „Неправдѣ“ на о. Подгорецкого, а ко-ли о. П. хотѣвъ его завѣ-вати передъ судъ до одѣ-чальности, то сей госпо-динъ прийшовъ до нашої галѣ церковной и въ при-сутности цѣлого комитету впавъ до нѣгъ, лизавъ ко-лѣна и руки о. Подгорец-кому, чтобы ему тойже его брехню подаровавъ, и самъ себе засудивъ на 10 дол. кары въ корысть нашої церкви.

Каже Коваль, что люде говорятъ будто и загра-бивъ церковну офѣру на Рождество. Се ложъ. Я хо-дѣвъ на Рождество за офѣ-рою якъ предсѣдатель па-рафии и тростісь зъ дру-гимъ тростісомъ и касіе-ромъ Николаемъ Пупчикъ, и тую офѣру порахували чотыри тростісы, чесный ха-рактерный люде и другіи ко-митетовы, а офѣру забравъ касирь, бо хтось мавъ за-брати? Вы г. Коваль? Вы певно тамъ не вложили нѣчого, бо тамтого року вложилисье одного цента до конверты и мудрый вашъ листъ до священника.

Теперь я напишу что люде о вашѣй парзунѣ го-ворятъ въ Jersey City; но не такъ абы говорили, але адутъ присягати хочъ-бы и на кортъ.

Отже говорятъ якъ то вы тамтого року робили въ табачни въ Jersey City и пробовали ваше щасте, ва-шу щербату долго скоро розвинути въ нечесный способъ, якъ то вы марке-ровали зъ тыми тикетами (coupons), что ся вкладае до дорожныхъ пачокъ чу табако. Говорятъ, что вы зъ тыми „coupons“ робили прекрасный бизнесъ... На-вѣтъ бралисье Мильця Шпака, чтобы вамъ помогъ вымѣняти въ „Florodora Tag Co.“ на Washington Str. Ну, але те щасте ско-ро перемѣнилось, бо вашъ басове довѣдались о ва-шѣй честотѣ, ретельности и побожности, и вы мусѣ-ли втѣкати зъ Джерси Ситі. Въ той часѣ вы десъ про-пали такъ, что нѣбы то ва-ша жѣнка навить не знала де вы, а давала на полицію знати, чтобы за вами гляда-ли. И детективы глядали за вами, а люде повѣдають,

что еще и до днѣсь гляда-ють, а вы притаились десъ въ Бруклинъ, ажъ теперъ высунули ваше рыло, якъ побачили предсѣдателя Со-юза въ церкви.
Лемъ подайте вашу адре-су, то гостѣ прибудутъ до васъ. Отъ что люде за васъ говорятъ...

К. Кирчовъ.

ПРОТЕСТЪ

зъ Harrisville, R. I.

Я протестую отсимъ про-ти нападѣвъ ньюйорской „ка-зеты“ на предсѣдателя Со-юза п. Кирчова. Чѣпилась тотъ казета човѣка якъ пьяный плота и бабре въ кождомъ числѣ, думаючи что въ сей способъ подко-пае его повагу. Недавно писала примѣромъ, что п. Кирчовъ ходивъ по церкви зъ цигаромъ. Розумѣе ся, что то все неправда и тому жаде човѣкъ розумый не повѣритъ, хто хочъ тро-хи знае п. Кирчова.

При томъ всѣмъ дивуе мене немало одна рѣчь. Чейже въ Оцествѣ Русск. Братствъ е и розумный та-чесный люде а не всѣ такіи, якъ той редакторъ, что на-кидусь на нашого предсѣ-дателя. Чомужь они его не заштапують? Чомужь по-зволяютъ ему робити встыдъ своему органу и цѣлой своѣй организаціи?

Вкѣнци дивуе мене и се, что редакторъ такъ интере-суеъ рускою церквою въ Jersey City, коли має свою православну въ Нью Йорку. Нехай бы тамъ пхавъ свой нѣсъ а не до Jersey. Але правда, вѣнь знае, что тамъ суть Лемки вѣдѣ Грибова, только что малить ся дуже если мыслить, что зможе всѣхъ збаламутити.

Наконецъ кажу черните-леви нашого предсѣдателя такъ: Засѣ вамъ вѣдѣ на-шихъ урядниковъ. Нашіи делегаты знали кого выби-рали. Вы певно предсѣда-телемъ нашого „Союза“ не годный бути, ба не только предсѣдателемъ, але „анѣ членомъ нашої славной ор-ганизациі.

М. Костко, членъ Союза.

ПРОСЬБА

до всѣхъ братствъ Союза и про-чихъ Русинѣвъ Американскихъ.
Выслалисмо ч. Николая Пѣска по Америцѣ межи всѣхъ Русинѣвъ, чтобы збиравъ жертвы на нашу нову Руску грек. кат. церковъ св. Михайла въ Савт-Форкъ, Па. и просимо о ласкаву помѣчь, бо сама церковъ и дѣмъ парох. стоятъ \$14,000, а нашихъ людей естъ за мало, абы могли такой тягачъ перенести. Жертвователямъ вже напередъ складаемо подяку.

За раду церковну,
о. Н. Подгорецкій,
Н. Р. Фификъ,
М. Буликъ.

Де естѣ?

Хто хоче шукати своихъ кра-пиль черезъ нашу газету, муситъ заплатити 25 центовъ за кожде ого-лошене напередъ.

Иванъ Черкасъ. Приѣхавъ до Аме-рики передъ трома роками. Пови-ненъ бы бути десъ въ околицѣ Buffalo, N. Y. Еслабъ хто про-него що знавъ, або и вѣнь самъ, нехай повѣдомитъ його брата, что приѣхавъ 1. Февруара до Америки на адресу: Bartko Czerkas, Northampton, Pa.

Де естѣ?
Анна Кухта, родомъ зъ По-ского Кролина, повѣту Сявѣднѣ, въ Галичинѣ. Въ Америцѣ е вѣ-вѣдѣ двохъ лѣтъ. Повинна бу-тъ околицѣ Нью-Йорку. Хто бы нѣй знавъ, або и вона сама, не-хай буде ласкавъ повѣдомитъ брата, на адресу:
Mr. Mike Kuchta
Alden Station, Pa.

Де сугъ?

Войцехъ Пазъ і Ганка Пазъ, обо-зъ Ходорова; приѣхали до Америки в маю минулого року. Мають бу-ти в Скрантонѣ, Па. Хто о нихъ знае, нехай напише на адресу:
Svoboda,
Box 353, Scranton, Pa.

Де естѣ?

Михайло Марчишин, котрий передъ рокомъ виѣхавъ зъ Lethbridge, Alta. Канада до Сполуч. Держав. Хтоби о нѣмъ знавъ, або вѣнь самъ, нехай зголосятъ ся на адресу:
Йосифъ Бубнякъ,
Box 181 Lethbridge, Alta., Can.

Де естѣ?

Свѣта Микита, родомъ зъ Чорного, повѣту Турка. Кѣлька мѣсяцѣвъ тому була в Нью Йорку. Помукуе еі Ми-хаилъ Малиновский в дуже важній справѣ. Хто би знавъ о нѣй, або она сама, нехай напише до мене на адресу:
Mike Malynowsky
221 Churchill Str.
McKees Rocks, Pa.

ХОЧУ ЖЕНИТИСЬ!

Помукую товаришки в вѣдѣ від 20 до 30 лѣтъ, має вѣсти читати і писати. Я самъ маю лѣтъ 35, і в Америцѣ есьмъ вже 18 лѣтъ. Маю свій гавз вартости 3.000 дол. Есьмъ вдвѣмъ і дѣтий немаю. По-ходжу зъ повѣту Горлицкого, зъ сѣла Рихвадѣ. Если котра схотѣла ви-йти за мене, то прошу прислати свою фотографію, а на жадае я пішлю свою.

Адресъ:
John Kobasiar,
709 Sarah Str. S. S. Pittsburg, Pa.

ГЛЯДАЮ МЕШКАНЯ!

Хочу мешкати де на бордѣ мѣжъ краинами-Русинами, бо у англина менѣ за дорого. Хочу мешкати близько Hudson Str. New York. Прому мене повѣдомити и подати цѣну на адресу:
Mr. Harry Wincent
Unique Folding Box Co.
92—94 Vandam Str.
New York, N. Y.

Вачність рускі жінки!

Недавно тому приѣхала зъ старо-го краю до Виннипегу п. Анна Ко-стюк, руска екзамінована і вѣчна акушерка. Котра жінка не хоче-тужко бѣдовати при пологахъ, якъ не разъ трафляе ся задля браку до-свідченой акушерки, нехай удасть ся до неі.

Адресъ:
Mrs. Anna Kostyuk,
79 Mc Gregor Str., Winnipeg, Canada.

Руска Кольонія!

130.000 акрѣвъ найлѣпшой землі на про-дажъ: недалеко Грѣвилл. Мисурі, повѣто-вого мѣста в повѣтѣ Вейп — за 5 до 12 долларѣвъ акер. Платитъ: третина в горѣ, рѣшта на місячнѣ або річні сплати, кот-ри могутъ тревати такъ довго якъ ско-чеш. Земля дуже добра, родить ся все, что посѣе, кромѣ сего лежить варазъ при желѣзницѣ. Дуже адровне підсѣне, вода і найвигіднійше молочене желѣзничѣ. Наша Компанія має одекъ мѣльон долларѣвъ капиталу і провадитъ бизнесъ вже 19 лѣтъ; має свою власну желѣзничку, трави, фаб-рички, великіи майни і други великіи під-приємства, сѣ одинокимъ власникомъ сѣй землі і сѣ одинокимъ. Чистий титулъ гарантований і дідъ дасе кождому хто заплатитъ третину цѣны. Надъ 120 доми для фармерѣвъ вже побудовано; дома сѣ мають відъ 2 до 6 комнатъ. Сли осѣдле на кольоніі не будешъ богатѣе, стрѣйку, або други неспокѣй; фармеръ, сѣ най-бѣльше неспокѣйный човѣкъ на свѣтѣ. Тикетъ за половину цѣны кождого першо-го і третого Вѣтвіка в роцѣ. Звертемо кошти колійного блѣту. Сли хочешъ забезпечити собі будущність на старѣ лѣта, не грати сѣй спѣсѣбности. Адресъ:
International Colonization Agency
Greenville, Mo.

Пісня.

Й нікому так не горе,
як наймиту тому,
о виробав свою силу,
сам не знає кому.
Юди нам ся наробили,
а навіть без плати.
е виробав свою силу,
не знати, не знати.
ріднім селі народив ся,
лихо му платили,
ба тільки одежинов,
що вже і зносили.
а деж твоя наймиточку,
та де твоя сила?
а багатих нивах, полях
там мене лишила.

А. Гн.

Всячина.

ЧОМУ РОСІЯ ПРОГРАЛА
ВІЙНУ З ЯПАНЦЯМИ?

Недавно читав в військо-
нім касяві у Відні капі-
тан австро угорського гене-
рального штабу гр. Стан.
Шептицький свої враження
російсько-япанської війни,
в котрій брав участь як
австрійсько угорський аташе
при головній російській ква-
тарі і через 17 місяців без-
настанно ставив ся з росій-
ськими офіцерами і вояками.

Про армію загалом ви-
словив ся гр. Шептицький
з повним признанем, а не-
поводжене Росіян в тій вій-
ні приписує частим похиб-
кам полководців і злій їх
тактиці воєнній. Куропат-
кін не умів вихисновати на-
строю своєї армії і примі-
нюючи в часі цілого року
тактику дефензивну, осла-
бив духа армії. Він не о-
цінив, що теперішнє військо
потребує вже в перших
днях, а що найбільше в
перших місяцях побіди, аби
набрати довіря в себе і ма-
ти охоту до діланя. Крім
того Куропаткін хибно по-
ступав, розриваючи звязи
військових відділів. Він ба-
чав все перед собою япань-
ску перевагу і все бояв ся,
що его Япанці обійдуть.
Він сам, як і его генерали
держали ся засади: хто мен-
ше ризикує, той буде мати
менше страти. А тимчасом
Япанці не бояли ся нігде
ризикувати і тому побіжда-
ли. Тяжко сказати, кілька
мусіла витерпіти російська
армія в наслідок такого по-
ведення своїх полководців.
Тому тим більше треба під-
нести хоробрість і стійність
російських вояків, яку они
проявляли помімо того
всього на кождім кроці. Гр.
Шептицький перейшов оці-
нати до оцінки російської
кінноти, піхоти і артилерії.
Кінні патрулі безнастанно
стрічали кордони піших я-
панських патруль, перед
якими утікали і нічого не
могли бачити. Патрулі, ви-
слані підчас битви, або
зовсім не доходили до про-
тивника, або як дістали ся,
то нічого не бачили. Офі-
церські патрулі також не
привносили ніяких вістей.
Ген. Мищенко не умів ви-
хиснувати скорості своєї
кінноти, тому знаменита
російська кіннота через сво-
їх полководців не сповнила
своєї задачі. Російська пі-
хота ішла у бій з повним
довірем у побіду, але вояк
непророблений не умів ді-
лати самостійно і тому Я-

панці побивали Росіян. Ко-
ли вояк не бачив коло се-
бе певного товариша, на
котрого мігби спустити ся,
то утікав. Офіцери з ма-
лими ввічками не мають
понад рівень середнього
військового образования ні-
якого ширшого світогляду.
Житє їх просте, без всяких
вимогів. Відносини офіцера
до рядового патріархальні
і з мало військові. Росій-
ська артилерія була дуже
добра, але не було добрих
командантів, відповідної а-
муніції і доброго вишколе-
ня артилеристів. Відчит
закінчив гр. Шептицький
ось як: Чому російську ар-
мію побито? По перше то-
му, що не було визначного
полководця, в котрім лучи-
ли би ся всі необхідні при-
кмети вояка і вождя: від-
вага, енергія, рішучість і
розвага. По друге тому, що
виображене військо було
недостаточне і лучало ся
нераз в битві, що поодинокі
відділи находили ся в
такім положенні, яке було
для них новостію. По тре-
те вкінці, заведбано виро-
бити у війську патріотичну
посертованість так, що в
борбі запал не відносив ся
до потрібної виживи, яка є
конежною, коли військо має
ослугити пайвисше напру-
жене діяльності. То „гура!“
російських вояків на ман-
джурським боевицях звучало
далеко слабше як япанське
„банзай“ і тому було при-
глушене. — На слідуєчий
тиждень відбув ся відчит
у тім самім військовім това-
ристві поручника драгонів
Ервина Франца, котрий
брав участь у тій війні
як австро-угорський аташе
при япанській головній ква-
тарі. Однак на відчит мали
вступ лише військові особи
за записками а з цивільні
не впущено нікого і под-
бано, аби зміст відчиту не
дістав ся до преси. Стало
ся се за старанем росій-
ського амбасадора, котрий
жалував ся, що не підхліб-
ний для Росії відчит гр.
Стан. Шептицького подано
цілою австро-угорською пра-
сою. Поки що отже не знає
праса, як схарактеризував
пор. Франц япанську армію.

ВИСИХАНЕ ВІД.

Геологічні досвіди і по-
мічення многих подорожних
вказують, що води на ці-
лій поверхні землі висиха-
ють і що з деяких звисних
до недавна збірників води
не лишилось ані сліду. Та-
кі помічення зроблено у всіх
частях світа. Особливо в
Азії від кількох століть ви-
сихають води, а пустині
являють ся в тих місцях,
де колись була культура.
У східнім Туркестані перед
двома тисячами літ підсоне
було пригоже для людско-
го поселення, як на се вка-
зують руїни міст і мона-
стирів. Тепер жите там не-
можливе. Кітлина Льоб-нор,
що була колись великим
озером, тепер має ледви
сліди води. Пустиня Гобі є
дном колишнього великого
солонного моря. Озера А-
ральське і Каспійське то та-
кож останки великого мо-
ря. В західній частині Сибі-
ри озера значно зменшили

ся в порівнянню з тим, що
було у XVIII століттю. Ви-
сихане від е наслідком ле-
дової епохи, що поперед-
ила нашу епоху. Значна ча-
стина Європи й Азії була
вкрита грубою веретвою
леду, а відтак наслідком
таяння величезні маси води
стікали на полудне, творя-
чи болота і тундри. Тепер
води Фінляндії творять од-
но велике озеро, засіяне
численними островами. Те
саме даєсь замітити в Азії:
води Сибіри, середньої Азії,
Тибету і в многих інших
місцевостях се останки ве-
личезних озер. В Америці
находять ся велике солоне
озеро, що поступенно зни-
кає. Дослідники впевають,
що не мине пів століття, а
з озера не стане й сліду.
Від 1886 р. до тепер рівень
того озера обнизив ся о
3½ метра, а річне обниже-
не виносить 30 центиме-
трів. Геологічні обсервації
вказали, що рівень моря
був колись о 180 метрів
висший, як тепер.

ТОЧНИЙ УРЯДНИК.

Недавно, як доносить Re-
ster Lloyd, застрілив ся
начальник угорської грома-
ди Керепеш, Стефан Тура-
ній, сидючи при своїм у-
рядовім столику. одітий в
святоточний стрій. Слідство
вказало, що самоубийник
всі свої справи полишив у
взірцевім ладі. На столику
лежала метрикальна книга,
отверта на записаній сто-
роні. Тураний в порядку
записав в ній свою смерть,
подаючи точно час і місце
смерти, з допискою, що
помер від вистрілу з ре-
вольвера. На кінці підпи-
сав ся як ведучий метри-
ки. Міністерство уневаж-
нило то вписане до книги,
доказуючи, що померший
не має права записувати
своєї власної смерти і під-
писувати ся як ведучий
метрики. Наслідник самоу-
бийника мусів переписати
уневажнений впис як вла-
стивий урядник.

ПЛАВАЮЧІ МІНИ.

Япанський корабель „Сан-
хі“ наїхав недавно коло
Порт-Артура на підводну
міну і вилетів у воздух.
Подібні катастрофи можуть
ще не раз случити ся, бо
на морях північно-хінським
і япанським є повно плава-
ючих мін з часів послід-
ної війни. Ті міни були
спершу прикріплені ланпа-
ми до морського дна, але
повідривали ся наслідком
бури і тепер свободно пла-
вають, гонені струями або
вітром. Міни, яких вкинено
до моря около 600, можуть
дістати ся з часом до захі-
дних берегів Америки, а
звідтам з морською струєю
опливати полудневу Амери-
ку і появили ся на атлан-
тійським океані. По двох ро-
ках, як твердять фаховці,
могуть ті міни появили ся
на європейських морях і за-
грожувати кораблям.

Збирайте гроші
на Рускій Нар. Фонд
в Америці.

„Потішив“.

Як тополя в чистім полі,
Глу ся та думаю
Прийди шасте, прийди доле,
Я тя виглядаю.
Веселости у тім краю
Ніколи не маю,
Чорна думка голівоньку
Завсідги мотає.

Де те шасте, де та доля?
Де я їх дістану?
Певно тоді шасте буде,
Як до шляху стану.

Де ти милій чорнобривий?
Де ти пробуєш?
Я що-дня о тобі мислю,
А ти ніч не знаєш?
Я що дня о тобі мислю,
О тобі гадаю
І що хвиля у віконце
Тебе виглядаю.
Прийди, милій, чорнобривий
Пораджу тя файно:
Бери мене, голубчику,
Купуй собі фарму.

То ти будеш, моє серце,
За плуга тримати,
А я буду вороний
Кони підганяти.
Ліпше бути собі паном,
На фармі робити,
Свою милу, чорнобриву
До себе гуляти!

Не хочу тя більше знати,
А ні твоєї мами
Бо ти ходиш та гуляєш
З нічними панами.
Як листиця масні листи
Мені посилаєш
І зі мною ти водилась
І з другими гуляєш.
То з такої вже не буде
Честна та робоча
Бо як цмуха з англіками
Гуляєш по ночам.

Де такаж може коли
Кони підганяти?
Наперед треба перстені
З пальців поскидати.
Ти як з краю приїхала,
То була дівчина;
Тепер ходиш та моргаєш
По стріті очима.

Вже не з одним ти гуляла,
Суги купувала
Не одного ти вже божа
За свій крейцар вбрала.
Треба було дівчинонько,
Треба статкувати,
Якісь хтіла мужа жати
На фармі орати.

Майк Ковальський
Cammore, Alta., Canada N. W. T.

Всім інтересованим по-
даю до відомости, що моя
теперішня адреса єсть така:
Rev. J. Velyhorsky,
25 Chesnut Str.
Yonkers, N. Y.

Винищте ся до „Читальні“. Ліше
1.50 дол. на рік. За ті гроші буде
доставати одну цілу книжочку ко-
жого місяця. Адресуйте:
CZYTAŁNIA,
Box 353, Scranton, Pa.

ГОДИННА Даром
ГАРНА
Зберіть американським
коверти гарятовані, що
ніколи не почорніють; по-
казує час так добре як \$50
золота годинка зовсім дар-
ом для тих, хто продає
24 купівлі по 10 центів, котрі
продають ся дуже скоро. Замов 24
купівлі сейчас, коли продали прийдіть
нам \$2.40 а ми пришлем тобі прегарну
годинку зовсім даром.
NATIONAL JEWELRY CO.
Dept. 43, Chicago, Ill. \$ 12

ДАРОМ ДОСТАНЕТЕ!
Нову докторську книжку встачу за се-
бе данні інформації і ради для купців
здоров'я і дітей, сам пошлете свою ади на
адресу:
O. P. Box 268, Madison Sq., New York

ЖЕЛІЗНИЦЯ ЛОРЕЛ ЛАЙН
Трені відходять зі Скартон в будні
літ від 1-ої до 6-ої рано що година, а
в неділю відходять трені від 1-ої рано
до 7-ої години, а від 7-ої рано до 12-ої
а вночі що 20 минут. Від 3.20 до 6.40
допомагає трені ходять що 10 минут.
До Виласбірі не трені всего 41 минут.
а експресовий, що відходить зі Скартон
(врім Неділі) о 5.36, 8.16 і 10.36 рано
а 2.16, 4.36 пощедує іде лиш 38 минут
Наші карі їдуть до Нью-Йорк Парку і П-
терсберт. Ми перевозимо також палюки
B. F. WYLY, jr. traffic manager.
Scranton Pa.

Перший Рускій Американсько-Галицький Банк
и Канцелярія Нотаріяльна П. Шевчина.

Висплато гроші до старого краю найбезпечніше и най-
скорше. Гроші бувають виплачені вв протягу 12 днів.
Продаю шифкарты на всь корабельній лінії до краю и з краю
зв тикетами котійовими. Залагоджую всякі справи крайові,
вырабляю повномочія, контракти купна и продажі. Увольняю
вдъ вириць и контролѣ вѣсковой на цѣлу Америку а за малу
заплату ще таньше якъ чужі агенты. Ану братя Русини поли-
штѣмъ разъ на все чужихъ агентовъ и у всякой справѣ удавайтесь
до свого чоловіка и широго Русина.

Запам'ятайте адресу:

PETER SZEWCZYK.

1223 E. Falls Str. Niagara Falls, N. Y.

На продажъ грунтъ 28 морговъ
въ Устю Рускомъ

за дуже приступну цѣну. Голоситесь до:
W. Saley, 901 Stratford Ave., Bridgeport, Conn.

Продає всякі книги
якъ:

шкільний, молебний, историчний, драматичний,
Календаръ Ставропігій и проч.

Пиште по каталогіи на powyшеу адресу. 7-1

ЮРІЙ ХИЛЯКЪ,

Агентъ „Народного Дому“ въ Оли-
фантъ, Па. и на околицяхъ.

Банковий Бизнесъ

Офисъ Адвокатскій

Банковый Бизнесъ.

Тутъ можете послати свои гроші безпечно
а оплата дуже тана.

Также продаю шифкарты на всь ліній за ту
саму цѣну, що и головній компанія.

Хто хоче дати вѣдложити гроші, чи лише на
часъ або на процентъ, або въ старомъ краю въ
Банку на процентъ, або хоче позичити грошей
на добру заруку, най удасть ся до мене.

Офисъ Адвокатскій.

Хто бы хотѣвъ продати або купити собѣ фар-
мы тутъ, або дѣмъ въ старомъ краю продати або
купити грунтъ, увольнити ся вѣдъ контролѣ
військової, вѣдъ екипирки або асентерунку, най
прийде до мого офісу або менѣ напише.

Гроші посылайте на money order або Bank
Draft на адресу:

GEO. CHYLAK

BOX 368, OLYPHANT, PA.

Въ ГОТЕЛЮ ХИЛЯКА найдете всегда свѣже,
зимне пиво, импортовані вина и цигара пер-
шої класы.

фармы, фармы!

Если хотите
забезпечити свою будущность

купуйте фармы въ Алябамъ,

где зимы нема,

где воздухъ легкой и вода здорова.

Тамъ родить ся все, що лишъ въ землю вло-
жите.

Найвысша температура въ лѣтѣ не досягне
95 степенейъ, ночи холодны.

Хочете въ щастію свои лѣта прожити и дѣ-
тямъ своимъ оставити красныи маютокъ, разду-
майте и пишѣть о дальшій поясненія.

Оранжи, пшесы, картофля, винвицѣ прино-
сятъ великій грошѣ.

Акеръ 20 долларѣвъ

на малі еплаты безъ проценту

На жадање дальшій поясненія зашле Вамъ

M. J. Tylavsky,

Charleroi, Pa.

J 34

Повідомлення.
Всіх наших честних Патріотів прошу, щоб пославши зібрані гроші на Народний Фонд так поштували:
На чеках або money-order-ax виписує ся: Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Цотім так виписаний чек або money-order треба посилати до секретаря Народного Комітету і так адресувати:
Rev. John Velyhorsky, 25 Chestnut Str., Yonkers, N. Y.

В Києві з 1-им січня виходить
(уже вийшли Про 1, 2, 3)
„Шершень“
український гумористично-сатиричний тижневик з малюнками і карикатурами на громадські і політичні теми.
„Шершень“ виходить щоп'ятниці. Ціна з пересилкою до Америки на рік 3 долари.
В „ШЕРШЕНІ“ працюватимуть: письменники — Афініський Т., Бабенко І., Бабенко А., Будак Ю., Вдовиченко М., Гребішник І., Коваленко Олександр, Коцюбинський М., Михайлов О., Нечуй-Левицький Ів., Полтавка М., Півець Ол., Савицький В., Стеценко І., Стефанів В., Тимченко С., Українець Д., Федорченко Ів., Холяк К., Чернявський М., Шершень Х., і багато інших. Художники: Бурчак І., Красіцький Ф., Рівниченко В., Славський О., Тихачек В., Яковлев М. (Косин) і інші.
Передплата прийматиметься в Кніві — книгарня „Кієвської Старани“ Бекавіська 14.
Адреса редакції:
Андреевський спуск, 15, кв. 17.
В. Лозинський,
Редактор-видавець.

Даремні Фарми!
Хочеш довідатись про край де уряд дає новим поселенцям найгарнішу землю совсім даром, про край де 100.000 Русинів тепер добре поводити ся.
Великий Канадійський Місничий Захід.
Сли так, то не занедай пілати малу суму, бо лиш \$1 яс річку введати на одну руску часопись в Канаді, часопись яка що тижня переповнена фактами про пошту сего краю, особливо між Русинами там поселеними.
Канадійський Фармер
P. O. Box 82, Winnipeg, Can.

ПРОТИ ОГНЯ,
одинокий славнийший агентъ въ Ланована Кавіті.
JOHN A. KOMARA,
шпиритивъ саовеньского костела,
1575 OLYPHANT, PA.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ
ЮЛІАНЪ ЧУПКА,
—адвокатъ—
3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.
Его офісъ въ Scranton, Pa. є на 34 Lackawanna Ave. Але до Скрентонъ приїжджає тільки кожного понеділка в четверга від години 8-ої до 8-ої ввечері.
Всі справи американські въ повѣтахъ Лановне в Ланована.
Хто має справу ґрунтова, або хоче відобрати грошѣ або спадокъ въ старомъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вонъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.
Всі контракти, правні напери і повѣдомія.

ОДИНОКИЙ РУСКИЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N. J.
Кождий Русинъ маючий яку потребу въ Нью Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готеля, бо тутъ достане найдорожшій и найтаншій напхити всякого рода и пораду, де найлучше купиши шифкарту.

ГАВРИІЛЬ МАЛИНЯКЪ
WHOLESALE
Cor. Franklin & Spruzhelm Sts.
SHAMOKIN, PA.

Масе заставити на складѣ сѣмѣ, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочкахъ въ наилучшихъ броварѣвъ, горьки и лікеры наилучшого татунку.
Врати! заможайте у свого!

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read **The International Socialist Review**
Ask your newsdealer for it or send 50 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
58 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧИК.)
СПЕЦІАЛІСТ
СЛАБОСТЕЙ
ЖІНОЧИХ,
ДІТЯЧИХ
І ВЕНЕРИЧНИХ.
Жіни при породі дізнають особливий ошкі.
Офіс: 327 N. Shamokin Str. | Телефон
SHAMOKIN PA. | Nr. 1673

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЕРНА
TRUMETTER'S
(Трометтеръ)
при Редвильскомъ днѣ въ Shamokin, Pa.
Свѣдѣня, Обѣды, Вечерѣ
Въ кождомъ часѣ можна достати гакъ горячій якъ и зимній перекуски. Потравы прилагоджені на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремі комнаты для родинъ. Найлучшій вина, пива, лікеры, горьки и всѣ можливі напхити. Цѣна дуже мала.

Виробляє бѣлі мапль, шапки водянки, коруги, уніформи.
Ціни дуже и пробуйте на даромъ.
Можете писати до насъ по руски, ємськи або польски.
J. L. Morgan, 23 N. Main str. SHAMOKIN, PA.

Воздух, яким віддихаємо.
Чоловік може жити кілька днів без їди або води, але без водня мусить умерти в кількох минутах.
Люди торляють так само в причини браку водня, хотия він вільний для всіх, як а браку пожити! Чому? Бо если стіни твоїх легких є здорові, то кров не може втягати в себе водня через делікатні стіни водюшних комірок.
Дра Jean Sirrom Грудна Медицина
робить легки здоровими через те, що лічить стілки водюшних комірок. Є се певний лік на Кашель, Простуду, Гей Фівер, Бронхітіс, також лічить певно тяжкі грудні слабости Западеня Легких і Сухоти.
Если терпши рівночасно на Затверджене треба уживати Дра JEAN SIRROM'S Жолудкової Медицини разом з Медициною Грудною. Ціна 1.00 дол. за флашку. Пість флашок старанно опакований послаємо на який будь-адрес по одержанню почтового моні-ордеру на суму 5.00 дол.
Правдивість ліків стверджує наш підпис на корку
Morris Forst & Co., Pittsburg, Pa.
Одинокі продавці в Сполученых Державах і Канаді
Дра JEAN SIRROM'S Медицини на Печіньку \$1.00 флашка
Дра JEAN SIRROM'S Медицини на Жолудок \$1.00 флашка.
Вживають їх доктори і шпитали по цілимъ світі.

ЧИТАЙТЕ!
Хто прише на „Свободу“ 2 долари, той достане въ дарунку книжокъ вартости 75 центовъ, який собі самъ выбере.
Хто прише на „Читальню“ 1.50 дол., той достане въ дарунку книжокъ вартости 75 центовъ, який собі самъ выбере.
Хто прише намъ 2.50 дол., той буде доставати через 12 мѣсяцѣвъ часопись „Свободу“, або просвѣтній книжочки „Читальню“, а кромѣ того достане въ дарунку претарну книжку „Житє Ісуса Христа“. Книжка ся має 300 сторѣнь друку и 75 образковъ; оправлена въ сильне червоне полотно зъ золотыми вистисками. Коштує 1.50 дол.
Хто прише намъ 3.50 дол., той буде доставати через 12 мѣсяцѣвъ „Свободу“ або „Читальню“ а кромѣ того достане въ дарунку Библию Старого и Нового Заветѣ, що має 1000 сторѣнь и коштує 2 долари.
Хто прише намъ 4.50 дол., той буде доставати через 12 мѣсяцѣвъ „Свободу“ або „Читальню“ а кромѣ того достане в дарунку „Новый Заветъ“ въ церковной мовѣ зъ перекладомъ на нашу мову. Ся претарна книжка має около 1000 сторѣнь и коштує 4.00 дол.

Списъ книжокъ, які даємо въ дарунку:

* Америка.....	15 ц.	Народный рухъ австро-угорскихъ Русинѣвъ.....	15 ц.
* Ангелъ та пустельникъ и т. п.	15 ц.	Новый Заветъ.....	4.00
Библия Велика.....	2.00	Образки и загадки.....	10 ц.
Борба клѣтъ и чому робѣтники організують ся.....	15 ц.	Оповіданя.....	15 ц.
Весела книжочка зъ образками.....	30 ц.	Оповіданя про задрыхъ богѣвъ.....	10 ц.
* Грѣхи мѣлонерѣвъ и т. п. С. 7.....	15 ц.	Про водстунникѣвъ водъ рос. православія.....	10 ц.
Децо въ исторіи православной місіи въ Америцѣ.....	10 ц.	* Про нутро землѣ.....	25 ц.
Децо про звѣрѣта.....	30 ц.	Подземный скарбы.....	25 ц.
* Дѣл леванды и т. п. С. 5.....	15 ц.	Покуса.....	10 ц.
* Дорога любови, то Божа дорога С. 6.....	15 ц.	Псалтырь.....	1.00
Жовнѣръ.....	10 ц.	Романъ Поляка, въ Русинѣвъ.....	10 ц.
Журавль.....	15 ц.	Руско англійскій словарець.....	20 ц.
Житє Ісуса Христа.....	\$1.50	* Релігійній вірованя старинныхъ народѣвъ.....	20 ц.
* Житє, зарѣбки, організації и т. п. въ Спол. Державахъ.....	15 ц.	Смерть.....	10 ц.
Зубъ за зубъ.....	10 ц.	* Стародавній казки та оповѣданя.....	15 ц.
* Казки про Жидѣвъ.....	15 ц.	* Страйки.....	20 ц.
Исторія Руси зъ образками.....	10 ц.	Тарасъ Шевченко.....	15 ц.
Капіталъ и праця.....	15 ц.	Тимко Гаврилюкъ.....	15 ц.
* Книжка Рахункова.....	50 ц.	Унія въ Америцѣ.....	20 ц.
* Календарь.....	25 ц.	* Хто въ чого жѣ.....	15 ц.
Марія.....	10 ц.	* Якъ то є люде на землі, въ 20 образками.....	50 ц.
* Наверненій Грѣшникъ.....	20 ц.	Якъ мужикъ ходивъ до царя правды шукати.....	15 ц.

Пишѣть Ваші замовленя на сѣй картцѣ:
Мѣсце, день, мѣсяць 1906
До редакції „Свободы“ въ Скрентонъ, Па.
Посылаю Вамъ \$....., за що прошу [высилати менѣ через 12 мѣсяцѣвъ (тутъ треба написати, чи хочете „Свободу“ чи „Читальню“)]
На дарунокъ прошу менѣ прислати слѣдуючій книжки:

Цѣна	Дол.	Цнт.
Разомъ		
Мой докладный адресъ (имя и прозвище):		
(нумеръ дому и улицы)		
(мѣсто и стейтъ)		
Адресъ треба всегда выписати англійскими буквами и то дуже выразно.		
Зъ замовленями спѣшѣть, бо такі дарунки не будемо довго давати.		
Адресуйте:		
Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.		

Новый Заветъ
Господа Нашого Ісуса Христа въ языкѣ церковно-словенськомъ зъ переводомъ на языкъ народно-рускій зъ поясненями; О. А. Вачиньского, за одобрениемъ Митрополита. Сторѣнь 992.
Цѣна 4 долари.
Псалтырь
въ языкѣ церковно-словенськомъ зъ переводомъ на языкъ народно-рускій, зъ поясненями; о. А. Вачиньского; за одобрениемъ Митрополита. Сторѣнь 286.
Цѣна 1 дол.
Обѣ книжки разомъ 4.50 дол.
Замовленя вразъ въ грѣшми посилати на адресу:
Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

Посылайте грошѣ черезъ Рускій Народный Домъ и черезъ нашихъ посередниковъ.
Хто посылає грошѣ до краю просто черезъ Р. Н. Домъ, най выпште, що потреба, на карточцѣ повнште.
Имя и назвиско того, кому посылаете грошѣ
Де мешкає (село або мѣсто)
Послѣдняя почта
Колько коронъ На се посылаю доларѣвъ
Назвиско посылающаго
Адресъ посылающаго
Тоту карточку треба выпрѣзати и послати разомъ зъ чекомъ або моніордеромъ, выписанымъ на имя А. Sharshon, Shamokin, Pa. на адресу Rev. N. Strutytsky, 7 Stewart Place, Elizabeth, NJ.
За 10 до 12 днѣвъ грошѣ вже будуть доручені у край.
Заразомъ подаємо имена посередниковъ, котрі стало посылають грошѣ черезъ Р. Н. Домъ.

„Свобода“, Scranton, Pa.	Т. Каскѣвъ, McKeesport, Pa.
Юрій Хиликъ, Olyphant, Pa.	Ив. Длѣкъ, Jessup, Pa.
Юрій Фалатъ, Priceburg, Pa.	Т. Полипка, Hazleton, Pa.
С. Ядловскій, Jersey City, N. J.	М. Сокинь, Deferiet, N. Y.
Ив. Голда, Mt. Carmel, Pa.	В. Брейтъ, Terryville, Conn.
Ив. Тарбай, Elmira, N. Y.	П. Гера, Leesdale, Pa.
Ив. Глова, Shamokin, Pa.	М. Полипскій, Auburn, N. Y.
К. Котанчикъ, Shamokin, Pa.	Ив. Лещинскій, Buffalo, N. Y.
И. Стотевичъ, „	Гр. Седоръ, Pittsburg, Pa.
А. Шаршонъ, „	Д. Мерена, Cohoes, N. Y.
Н. Димеликъ, Smoketun, Pa.	Ив. Воргачъ, Mt. Carmel, Pa.
Т. Пѣркотъ, Ansonia, Conn.	П. Ленко, Christopher, Pa.
Д. Капигула, McAdoo, Pa.	М. Петровскій, St. Louis, Mo.
Гр. Ковалевичъ, Sayre, Pa.	Т. Глява, Manor, Pa.
Ив. Бурштинъ, Buffalo, N. Y.	О. Ставискій, Excelsior, Pa.
Мих. Кричфалуджи, Brownsville, Pa.	П. Галайда, Scenery Hill, Pa.
М. Турокъ, Priceburg, Pa.	С. Демчю, Shenandoah, Pa.

Цѣна, нольно бере Р. Н. Домъ за австрійскій грошѣ, если хто посылає просто до насъ:

За 5 коронъ	1 дол.	17 цнт.	За 170 коронъ	34 дол.	88 цнт.
„ 10 „	2 „	20 „	„ 180 „	36 „	92 „
„ 20 „	4 „	25 „	„ 190 „	38 „	96 „
„ 30 „	6 „	28 „	„ 200 „	41 „	00 „
„ 40 „	8 „	33 „	„ 300 „	61 „	45 „
„ 50 „	10 „	37 „	„ 400 „	81 „	85 „
„ 60 „	12 „	42 „	„ 500 „	102 „	25 „
„ 70 „	14 „	46 „	„ 600 „	122 „	90 „
„ 80 „	16 „	50 „	„ 700 „	143 „	40 „
„ 90 „	18 „	55 „	„ 800 „	163 „	70 „
„ 100 „	20 „	60 „	„ 900 „	184 „	30 „
„ 110 „	22 „	64 „	„ 1000 „	204 „	80 „
„ 120 „	24 „	68 „	„ 2000 „	409 „	50 „
„ 130 „	26 „	72 „	„ 3000 „	614 „	20 „
„ 140 „	28 „	76 „	„ 4000 „	816 „	50 „
„ 150 „	30 „	80 „	„ 5000 „	1021 „	00 „
„ 160 „	32 „	84 „			

Посередникамъ належить ся кромѣ того за почту и папѣръ.
Русины! Одень шеръ Р. Н. Дому коштує \$25.00. Сего року дивиденда буде 8 процентъ. Хто хоче купити шеръ, най напише чекъ або моні-ордеръ на имя А. Sharshon (Shamokin, Pa.) и най той чекъ разомъ зъ листомъ заше на адресу Rev. N. Strutytsky, 7 Stewart Place, Elizabeth, N. J.
Р. Н. Домъ починає грошѣ на пралерты на першій корінь на 6 процентъ.

Фарми! Фарми! Фарми!
Щасливий незалежний чоловік, над котримъ нема „баса“. Хто се! О фермер! Одна лиш фарма обесече чоловікови певну будучність. Сотні краєнів купили в нас фарми сего року і чують ся щасливими, бо не грозить їмъ каліцтво або смерть. Прийдіть і Ви до нас а нове жемо Вам стати самостійними. Купіть собі фарму. Голосїть ся до:
John Jelinek, 1116 Pine Alley, Braddock, Pa.

Одень зъ найбільшихъ броварѣвъ въ Америцѣ.
ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСОБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.
Хто лиш разъ поштує сего пива, то иншого вже не хоче пити.
Голова водъ него нѣколи не болить, бо єсть здорове и нове живне.
НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.
E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.
Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.